

SOBAT

15e jaargang nr. 5 - oktober 2000

nummer 73

VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
Indië- en Nieuw-Guineagangers

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het **Nationaal Indië-monument 1945-1962** in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting **Nationaal Indië-monument 1945-1962** nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

De kosten per set van vier foto's bedragen f 5,- eventueel bij toezending per post vermeerderd met f 1,60 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

Reizen naar Indonesië

voor de Indië- en Nieuw Guinea-veteraan, in groepsverband of individueel

Vraag naar onze brochures **BASE TOURS** als u belangstelling heeft voor een groepsreis. Hiin zijn reizen opgenomen naar West, Midden en Oost-Java, Sumatra en Papua (Nieuw Guinea). Deze reizen kunnen ook op individuele basis worden uitgevoerd.

Reist u liever niet in groepsverband, maar moet de reis wel geheel of gedeeltelijk worden verzorgd? Kies dan voor **Aurora's PrivacyTours®**. Dit zijn reizen waarvan het programma door ons wordt uitgevoerd aan de hand van uw wensen.

De mogelijkheden zijn bij ons welhaast onbeperkt. Surabaya, Kembang Kuning, Wonokromo, Gresik, Lamongan, Babar, Tuban, Glondong, Bojonegoro, Kalitidu, Tjepoe, Ngawi, Madiun, Kediri, Wonorejo, Kejayan, Pasuruan, Probolinggo, Bondowoso, Jember, Jayapura, Biak, Merauke, Sorong.

Wilt u tijdens uw reis naar Indonesië het toeristische aspect niet overslaan, vraag dan tevens naar onze Indonesië brochure van Sabang tot Merauke.

Onze andere bestemmingen individueel:

Australië, Nieuw Zeeland (autohuur/motorhomes)
Brazilië (diverse excursies)
Maleisië, Sri Lanka, Thailand (randreizen/strandvakanties)
U.S.A. (Californië/Florida - fly self drive)
(Hawaii - pakketreizen, fly self drive)

Geef uw reiswensen door, dan maken wij een reisvoorstel.

Bezoek onze Website:
www.auroratravel.nl

AURORA
travel service b.v.

Baden Powellweg 130, 1069 LK Amsterdam

Tel. 020 - 619 93 77, Fax 020 - 610 16 11, e-mail: postbus@auroratravel.nl, Open: ma. t/m vr. 09-17 uur. Za. tussen 10 - 14 volgens afspraak.

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indië- en
Nieuw-Guineezangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res.lieutenant-
kolonel der artillerie h.d.
leden: H. Boschma, oud burgemeester.
B. Bouman, brig.generaal der
artillerie h.d.
H.F. Coopmans, brig.gen. der
Jagers.
Jhr. J.H. de Jonge,
kol. der cavalerie
Chef Staf 1 Divisie "7
December".
W. Epke HMWO brig.gen. der
infanterie h.d.
S.A. Lapsé HMWO, in leven
kol. der infanterie h.d.
J.A. Leenders.
Th.H.A. Rump, lt.kol. der inten-
dancie Staf Inspect. Gen. der
Krijgsmacht.

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: Jhr. T. Lents
secretaris: G. Determan, Brongros 68,
3068 PB Rotterdam, tel. 010-2860488
fax 010-2800553

penningmeester:

J.A. Broeder, Moeraskanden 8
8332 KW Steenwijk.
Tel.: 0521-515460
postbanknummer 42.99.398
banknummer 45.85.91.300 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen Indië-
en Nieuw-Guineezangers
Rotterdam

alg. adjunct:
leden: C.L.W. van Haeften
N. den Hollander †
Victor C. Briedé

Sociale Commissie

voorzitter: V.C. Briedé,
Van Nijenrodestraat 117,
2587 RL Den Haag,
tel./fax 070-3280532

Redactiecommissie

sindirecteur: L.C. Zegers, Zanstraat 118,
6463 AE Eerskrode,
tel./fax 045-5454013
leden: R. Grit, Bulloo 90, 8458 TD Bulloo,
tel./fax 0592-241361
J. Zwam, Lijpde 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwam,
Lijpde 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgave nieuwe leden, adreswijzigingen,
bericht van overlijden e.a. richten aan de
secretaris van de vereniging waartoe men
behoort - zie secretariatsadressen onder
"VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederland betreffend richten
aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden artikelen in te korten en/of
veranderingen aan te brengen of, zonder op-
geeft van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld wor-
den voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet
noodzakelijk de zwaarte van het algemeen
bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met
bronvermelding.

Druk: Kninklijke De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideale, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indië- en
Nieuw-Guineezangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-
Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de geslagen betrekkingen van hen die als direct gevolg
van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig
Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zee-
gebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap,
ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwzenzaken los van elke partij-politieke richting,
levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met
verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante
doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-
Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van
militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter Victor C. Briedé Van Nijenrodestraat 117 2587 RL Den Haag tel./fax 070 328 05 32	Vice-voorzitter Hans N. Blom Gerben Ymcastraat 13 8723 CP Koudum tel. 05 14' 52 21 07 fax 05 14' 52 34 04
--	---

stichting
veteranen
platform

angegeloven bij

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Drenthe-Groningen

Ben C.H. Habich
M.K. Gandtriplein 108
9728 TH Groningen
tel. 05 075 25 91 00

Overijssel

Jan Timmer
Vakeriusstraat 87
7804 CP Almelo
tel. 05 46 81 94 36

Zuid-Holland Zuid

Vacant

Noord-Brabant Oost

Antoon P. Pennings
Thorbeckestraat 101
5344 SM Osa
tel. 04 12'62 35 15

Friesland

Hans N. Blom
Gerben Ymcastraat 13
8723 CP Koudum
tel. 05 14' 52 21 07

Rivierland/

Oost Gelderland
Elkon E. Donmits
Weerdjeestraat 57-3
6811 JE Arnhem
tel. 026 - 443 38 77

Utrecht/1 Gooi

Eppe R. Schwoertman
Lutherhal 27
1216 KR Hilversum
tel. 03 5'6 21 78 08

Zuid-Holland Noord

Wim L. Hofman
Neppelrade 146
2544 XZ 's-Gravenhage
tel. 070 3 67 29 53

Noord-Brabant West

Vacant
Veluwe
Dick F.I. Stijl
Thorbeckestraat 54
7381 LB Twello
tel. 05 71-27 24 45

Flevoland

Frits H.A.M. Frantzen
Overgripdijk 13
1356 EA Almere
tel. 03 6'3 31 96 72

Noord-Holland

Hon J. Harmsen
Egelantierlaan 28
2015 KJ Haarlem
tel. 02 3'5 24 00 10

Zeeland

Tom Kooger
M. Coehoorngracht 44
4381 BT Vlissingen
tel. 01 18 46 30 08

Limburg

Harry J.A. Duik
Heerlazerweg 49
6132 CL Sittard
tel. 04 6'4 52 13 16

Canada & USA

Gerard Leddehof
149 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. 001 905 827 3216
fax 001 905 827 0328

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eyk
Pieter Postlaan 14
1222 LJ Hilversum
tel./fax 035 685 33 73

Assistent beheerder

Tjibbe J. Goetzma
A. van Housdonck 15
2461 VJ Ter Aar
tel./fax 0173 90 24 52

Propagandist

Joyce P. Stroommond-van Veen
Bismarckhof 06
6715 DP Ede
tel. 0318 63 91 83

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten
uit de Giroloten en de Bankloten.

Uw deelname aan de Giro-, o.g. bankloten wijst daarom van harte aanbevolen.

Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 73 - 15e jaargang nr. 5
oktober 2000

7 September

7 September, wat betekent die dag voor de Indië-
veteranen,
een dag van vreugde of een dag van tranen?
Wat doen ze daar toch in Roermond,
dat ze zich scharen om de zuilen rond?

Grijze zuilen, met meer dan 6000 namen
van hen, die uit Indië niet meer terugkwamen.
Militairen, een geestelijke, een gedicht en een mooi
mannenkoor,
daar luisteren ze naar en komen ze voor.

Maar vooral om met veteranen en nabestaanden
de doden te herdenken, te bidden voor hun erken-
ning
en ze rust en vrede te wensen.
Zie die duizenden daar toch stam,
die hiervoor naar Roermond zijn gegaan.

Elk jaar opnieuw, met pijn in hun hart,
denken ze terug aan een strijd,

meer dan 50 jaar geleden, bitter en hard.
Elk jaar opnieuw hopen ze op meer begrip en
medeleven,
dat men in Nederland aan hen zou moeten geven.

Helaas, het klinkt niet fijn, maar tot op de dag van
heden,
kan er nog steeds geen inzicht zijn.

We zien ook bij velen op hun wangen een traan.
De herinnering aan hun sobatjes, wier namen op de
zuilen staan
en die, voor hun ogen vaak, zijn heengegaan.

Vliegtuigen komen laag over en brengen een groet,
zoals het hoort, zoals het moet.
Dan is de dag weer voorbij en gaan ze naar huis,
kijken nog éénmaal achterom ... één grote bloemen-
zee.
Die herinnering nemen ze met zich mee.

Dag veteranen tot volgend jaar, dan zijn jullie er
weer
en zien wij hierboven met een glimlach op jullie
neer.
Wat wij hebben gekregen is een gouden prijs:
erkenning en overwinning 'Conquest of Paradise'

A. Schnitger

Sluitingsdata inzenden kopij:

Nr. 74 23-10-2000 decembern timer

Nr. 75 28-12-2000 februari nummer 2001

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **23 oktober a.s.**
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Toespraak van de Staatssecretaris van Defensie, H.A.L. van Hoof, ter gelegenheid van de jaarlijkse Nationale herdenking van de militairen van het Koninkrijk der Nederlanden die tussen 1945 en 1962 in de toenmalige overzeese rijkdelen Nederlands Oost-Indië en Nieuw-Guinea hun leven hebben gegeven, op 7 september 2000 in Roermond.

Dames en Heren,

Net als twee jaar geleden, beschouw ik het als een eer hier, vandaag, andermaal bij het Nationaal Indië monument 1945-1962, namens de Regering een kruis te leggen ter nagedachtenis van de militairen die zijn gevallen in de toenmalige overzeese rijkdelen Nederlands Oost-Indië en Nieuw-Guinea. Opnieuw ben ik onder de indruk van uw massale aanwezigheid. Veteranen – niet alleen uit alle delen van Nederland hiernaar toe gereisd, maar zelfs ook overgekomen vanuit het buitenland – broers, zusters, verwanten en vrienden; uw aanwezigheid hier getuigt ervan dat deze herdenking van zeer bijzondere waarde is elk jaar opnieuw. Het is een onmiskenbaar teken dat de gevallen niet zijn vergeten. Zij leven in onze herinnering voort.

Dit Nationaal monument gedenkt de ruim 6.000, meestal jonge, militairen die van 1945 tot 1962, bij de uitvoering van hun taak het hoogste offer brachten; hun leven. Zij streden namens ons, namens de Nederlandse bevolking. Zij hadden een opdracht van onze Regering.

Hier in Roermond moesten de eerste militairen zich verzamelen om naar Indië te worden uitgezonden. Daarom is deze plek mede zo bijzonder. Het initiatief van burgers en militairen uit deze gemeente om juist in deze stad een monument op te richten, verdient nog steeds grote waardering. Hier is het begonnen. Uw jaarlijkse gang naar de herdenking te Roermond onderstreept de juistheid van deze keuze. De inmiddels ontstane traditie van deze herdenking weerspiegelt tevens de belangrijke maatschappelijke veranderingen van de afgelopen jaren wat betreft onze houding jegens onze veteranen. Want – en dat zeg ik met klem – veel is veranderd.

Dames en Heren,

In de zuilengalerij staan de namen

gegrift van de militairen die wij vandaag herdenken. Achter die meer dan zesdaalzen namen leven even zoveel herinneringen, achter de namen gaan even zo vele persoonlijke tragedies schuil, ieder van de gevallen liet dierbaren in diepe rouw achter. Allen brachten zij offers; de militairen ver van huis en haard, maar ook hun familie, hun dierbaren, hun achterban. Zij wachtten hier in Nederland vol onzekerheid en vrees op nieuws van overzee. Voor velen was dat het nieuws dat zij het meest vreesden, het nieuws dat zij nooit hardop uit durfden spreken. Hun zoon, man, broer of vriend zou niet meer terugkeren. Bij hen wil ik vandaag evenzeer stil staan. Hun leven zou nooit meer hetzelfde worden.

Dames en Heren,

De Tweede Wereldoorlog sloeg een dramatische bres in onze vaderlandse geschiedenis, zeker ook in de band met de rijkdelen overzee. Na de bezetting van Japan was de oorlog niet voorbij. Sterker nog voor talloze jonge militairen moest de oorlog – hun oorlog – nog beginnen. Vandaag de dag kijken we met gemengde gevoelens naar deze periode in onze geschiedenis. Gevoelens van onbegrip, gevoelens soms van spijt, soms van schaamte, maar ook zeker gevoelens van trots, begrip en erkenning. Gevoelens gekleurd ook door herinnering en kennis, kennis die we toen nog niet of nog niet voldoende hadden.

Want een halve eeuw geleden was hier in Nederland nauwelijks kennis van de overzeese gebieden, was er nauwelijks iets bekend van de strijd die u en uw collega-militairen hebben gevoerd. Laat staan dat er iets bekend was van de moeilijke omstandigheden waaronder Nederlandse militairen moesten opereren. De ontvangst die velen bij hun terugkeer dan ook kregen was op zijn zachtst gezegd kil en vol onbegrip.

Deze ontwikkeling, leidde er toe dat

de tienduizenden terugkerende militairen niet alleen weinig aandacht, maar ook weinig waardering kregen. En daarbij speelt nog een tweede fenomeen. In de publiciteit – zowel door journalisten als door historici – werden de militaire operaties niet zozeer als een terechtte strijd beschouwd, maar vooral als een laatste en weinig verheffend hoofdstuk uit het Nederlandse dekolonisatie proces. Voeg daarbij de maatschappelijke ontwikkelingen in de jaren vijftig en zestig – met als kernwoorden wederopbouw, ontzuiling, en een andere kijk op autoriteiten – en het moge duidelijk zijn dat de veteraan in het verdomhoekje verdween. In plaats van erkenning was miskenning zijn deel.

Dat ligt in de beleving van de individuele militair natuurlijk allemaal anders. De hier aanwezige veteranen weten dat als geen ander. Zij gingen, merendeels als vaderlandslievende militairen overzee om hun taken uit te voeren. Simpelweg omdat het moest. Op hoog bevel. Op hoog gezag.

Zij legden verantwoording af aan dat gezag, aan henzelf en aan hun geweten. Zij hadden geen gemengde gevoelens.

Maar, hoe anders is het verantwoording af te moeten leggen aan de media, aan historici, aan andere generaties. Aan anderen die ieder met een andere bril, met een andere blik en vanuit een andere positie, vanuit een andere tijd over het conflict en de inzet van onze militairen oordelen. Zo'n oordeel is per definitie te afstandelijk. Ik sluit mij dan ook graag aan bij de woorden die onze minister-president Kok onlangs, in aanwezigheid van Prins Bernhard uitsprak, bij de opening van het veteranen instituut in Doorn. Hij onderstreepte dat veteranen niet altijd de erkenning en waardering krijgen die zij verdienen. Volgens hem zou dat weleens gelegen kunnen zijn in het feit dat politieke en maatschappelijke discussies achteraf over missies en operaties die eerder hebben plaatsgevonden –

met alle publiciteit daarover -, in de gevoelsbeleving veelal óók terugslaan op mensen die daaraan juist met volle inzet en met de beste bedoelingen hebben deelgenomen. Dat is bitter. Dat er ook nu nog discussie is over de militaire operaties in de toenmalige rijkdelen mag niet afdoen aan het respect, en waardering voor de persoonlijke inzet van de vele dienstplichtigen en beroeps-militairen aldaar. Het doet evenmin iets af aan het feit dat zij in opdracht van de Nederlandse regering en met goedkeuring van een democratisch gekozen volksvertegenwoordiging zijn gegaan om onder vaak zeer moeilijke omstandigheden hun plicht te doen. Daar mag geen enkel misverstand over bestaan.

Dames en Heren.

Dat er in Nederland vaak weinig begrip en waardering was voor de geleden ontberingen, voor uw ontberingen mag dan misschien begrijpelijk zijn, maar was zeker niet terecht. Gelukkig is er, ik zei het zojuist al, de laatste jaren sprake van een zekere kentering. Die verandering is voor een belangrijk deel aan de inspanning van de veteranen zelf en hun achterban te danken dat de aandacht voor de militair van toen in het jaar 2000 volop aanwezig is. Er is inmiddels wel aandacht voor verhalen, voor persoonlijke geschiedenissen en ervaringen. Ook worden er veel inspanningen gepleegd om veteranen goede zorg te bieden. Een brede maatschappelijke erkenning en waardering zijn nu, in tegenstelling tot vroeger, een feit. De meeste Nederlanders beseffen dat de aandacht - en indien nodig - de zorg voor de militair niet mag wegvallen op het moment dat hij of zij terugkeert na een uitzending.

Het veteranenbeleid, want daar hebben we het dan over, is overigens een beleid dat voortdurend gestalte krijgt. De lessen uit het verleden, de toegenomen aandacht en de zorg, zijn onderdeel van het streven naar verdere optimalisering. Het been is inmiddels flink bijgetrokken, maar dat wil niet zeggen dat we achterover kunnen gaan leunen. De totstandkoming van het Veteranen instituut is een voorbeeld van het feit dat we op de goede weg zijn. In dat veteranenbeleid

wordt niet alleen het belang van de veteranen uit de periode van uw generatie zo goed mogelijk behartigd, maar ook het belang van de zogenaamde 'jonge veteraan'. Militairen die zijn ingezet in landen als Libanon, Cambodja, Haïti, Bosnië en, meest recent, in Kosovo. Sinds 1979 gaat het al om ongeveer 40.000 ex-militairen. Dit aantal groeit nog steeds, als gevolg van het Nederlandse beleid actief bij te dragen aan de bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit. Sterker nog het inzetten van militairen voor vredesoperaties is hoofdmoot van het defensiebeleid, is een kerntaak van de hedendaagse krijgsmacht en is onlosmakelijk verbonden bij het zijn van militair anno 2000. Daar moeten zij op zijn ingesteld; daar moet Defensie op zijn ingesteld en ook de samenleving dient zich hiervan bewust te zijn.

Door al die verschillende operaties waarin Nederlandse militairen zijn ingezet en door het feit dat die inzet over tientallen jaren is verspreid, is het logisch dat het begrip 'veteraan' steeds breder is geworden. Elke groep veteranen heeft een eigen karakter en gevoel, gestoeld op de eigen ervaringen. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat er verschillende veteranen organisaties en reünistenverenigingen bestaan. Men voelt zich het meest verbonden met de eigen groep. De eigen groep met de eigen collega's, waarmee het best ervaringen van wat men heeft meegemaakt, kunnen worden gedeeld.

Maar, ondanks bestaande verschillen zijn er natuurlijk ook overeenkomsten tussen de diverse groepen veteranen. Iedere veteraan was namelijk een militair, die het Koninkrijk heeft gediend onder moeilijke omstandigheden. Allemaal hebben zij gemeenschappelijke belangen, in maatschappelijk en politiek opzicht. Het is goed, juist ook vandaag, eens te wijzen op die overeenkomsten in verscheidenheid en het wezenlijk belang van gezamenlijkheid.

Naast terugkijken, herinneren en eren moeten we, zeker nu er sinds de jaren tachtig een flinke inhaalslag is gemaakt, vooruit kijken. Ik ben dan ook van mening dat we - over de vanzelfsprekende verschillen van alle be-

trokken organisaties en instanties heen - ons blijvend moeten richten op datgene wat de veteranen gemeen hebben. Hoe verschillend ook, veteranen hebben immers ingrijpende, soms zelfs traumatische ervaringen opgedaan. Zij hebben allen behoefte aan erkenning, respect en zorg. Dat is een politieke en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Want hoe je het ook wendt of keert, en hoe je achteraf met alle kennis van vandaag ook naar de militaire inzet kijkt, de veteraan heeft zich naar het beste kunnen ingezet. Alleen al daarvoor verdient de veteraan respect. Als de beslissing tot inzet achteraf anders wordt gekwalificeerd dan kun je en mag je dat militairen niet aanrekenen. Het waren tenslotte ooit politiek en maatschappij die hun inzet verlangden. In Indië evenzeer als in Libanon, Cambodja of Bosnië.

Om aan de verschillende belangen van de veteranen zo goed mogelijk tegemoet te komen moet er sprake zijn van een samenhangend veteranenbeleid. Mede daarom is in mei het Veteranen instituut geopend. Dit instituut staat voor een goed toegankelijke en kwalitatief hoogstaande zorgen dienstverlening en voor een brede maatschappelijke erkenning voor de inzet van alle Nederlandse veteranen. Daarnaast is het uitdrukkelijk ook een plaats waar veteranen, elkaar kunnen ontmoeten. Als zodanig vervult het ook een belangrijke sociale functie. Vandaar dat Defensie de oprichting van het Veteraneninstituut van harte heeft ondersteund.

Dames en Heren.

Deze plek, waar zoveel geschiedenis samenkomt, maakt een onwisbare indruk, op u, op mij, op ons allemaal. Dat u vandaag op 7 september, met zovele hier in Roermond aanwezig bent, is indrukwekkend en hartverwarmend. Wij staan hier allemaal met onze eigen gedachten, met onze eigen herinneringen. Ik hoop dat onze aanwezigheid en verbondenheid, u, nabestaanden en kameraden van de gesneuvelde en vermisten, kracht geeft. Vast staat dat door onze aanwezigheid en verbondenheid, zij, die het hoogste offer brachten, niet vergeten zijn en niet vergeten worden.

Dank u.

Nationale Herdenking

Roermond 7 september 2000

Declamatie van dhr. Pierre Huyskens. (wegens ziekte van dhr. Huyskens werd deze uitgesproken door zijn dochter Sabine Huyskens)

Zeg lieve jeugd

Zeg lieve jeugd
die zoveel toekomst heeft
en die met zoveel hartstocht
en in vrijheid
naar een constante vrede streeft;
die met een juist gevoel
voor billijkheid en recht
tegen sluipend fascisme
en intolerantie vecht.

Weet jij wat oorlog is?

Wat zeggen jouw vandaag
en in dit park de namen,
die Nederlandse namen
van Aalderen tot en met van Zwieten,
van jongelui, zo oud als jij
die na de Grote Oorlog
(die ze hadden overleefd)
alsnog hun leven lieten –
ver van huis in een verwoeste strijd
waarop zij in hun hang naar vrede
totaal niet waren voorbereid.

Laat jouw gedachten, lieve jeugd
de vrije loop en keer 's terug naar
toen,
toen Vaderland en democratie
van de jeugd verwachtte, dat zij
– hoe dan ook – haar plicht zou doen.
Neem eens een naam in jouw
gedachten – van een, die even oud
als jij,
van het leven iets anders verwachtte
dan die reis per schip naar Indië –
dat mooie, vreemde land,
die blakerende zon, de sawah's en de
palmen,
die paradijselijke pracht,
van 't overzeese rijk onder Neerlands
vlag,
die Gordel van Smaragd,
waar Orde en Vrede moest worden
gebracht.
Hij had het niet gedacht,
dat daar zijn graf zou zijn en thuis de
rouw
omdat hij de terugreis niet volbren-
gen zou.

Neem eens een naam in jouw gedach-
ten.

opdat hij in de stilte van dit park
en bij de erewacht van deze oude
bomen
in 't befloerste licht van deze zon,
nog even, heel reëel bij jou kan
komen,
die nu kransen voor hem legt,
omdat zijn dood, in dienstplicht,
jou kennelijk toch nog zoveel zegt.

Wat goed, dat jij hier bent
en oog in oog wilt zijn met jongelui
van toen,
die niet beter wisten dan dat
zij voor 't democratisch vaderland
hun plicht tot het uiterste
moesten doen.

En leg gerust jouw hand
op al die letters van zijn naam,
die hij in zijn onverwachte lot,
heeft meegenomen naar Jaweh,
naar Allah of naar God.
En jij zult voelen, met je ogen dicht,
hoe diep die naam is gegraveerd,
en zien hoe hij gekoesterd wordt
in het speelse spel van het zonnelicht.
En als het regent, lieve jeugd,
dan hangen in een glinsterend mom-
braan
de druppels als glazuren tranen
aan de letters van zijn naam.

Het is goed, dat jij hier bent,
om jongeren te herdenken
die jij niet hebt gekend.
Maar die gehecht als jij 't leven
hun leven voor 't Vaderland
daarginder hebben weggegeven.
Neem een naam mee in je herinne-
ring
bewaars hem als een diamant
en weet dat die ook gegriift is
in Gods eigen Hand.

Letterlijke tekst die ceremoniemeester Ton Jorna op 7 september 2000 in het bijzijn van de vertegenwoordiger van Hare Majesteit, Lt. Generaal J. Maas en andere hoogwaardigheidsbekleders, w.o. de Staatssecretaris van Defensie, de heer Van Hooft en de Commissaris der Koningin in Limburg, uitsprak.

In deze kring ontstond hierover enige ergernis. De 20.000 andere aanwezigen, allemaal Indië-veteranen dachten daar met een daverend applaus heel anders over.

Alvorens we beginnen met ons herdenkingsprogramma zou ik graag, nu we hier weer in zo'n grote getale aanwezig zijn om onze achtergebleven vrienden te herdenken, een korte opmerking willen maken:
Onze makers stierven ver van huis voor Koningin en Vaderland.
Ruim 6700 man.

Vele Ministers en andere vertegenwoordigers uit de Regering, waaronder onze Minister President, waren hier in de loop der jaren één of meerdere keren aanwezig. Immers nimmer eerder heeft ons Nederlandse leger zo'n enorm verlies aan mensen geleden.

Als een van de eerste OYV-ers en als presentator van dit jaarlijkse gebeuren spreek ik als geen ander de taal van de hier aanwezige Indië-veteranen. Wij weten wat onder hen leeft en wat hun bedroeft. Ik meen me dan ook de toek van U te kunnen noemen als ik het volgende opmerk:
Vandaag komen we voor de dertiende keer hier bijeen en helaas is Hare Majesteit de Koningin wederom NIET in persoon aanwezig. Namens onze Vorstin is vandaag de door ons allen gerespecteerde Chef van haar Militaire huis – Lt. Generaal Maas – hier als haar vertegenwoordiger. Wij dienen deze voor ons zo teleurstellende beslissing van Hare Majesteit te aanvaarden. Ons respect voor de Koningin en onze discipline is nog altijd zeer groot, hetgeen blijkt uit onze aanhankelijkheid ieder jaar op deze plaats.

Om te laten horen hoe zeer wij het op prijs zouden stellen dat de Koningin hier zelf op 7 september aanwezig zou zijn, wil ik U allen in de vorm van een handgeklap verzoeken deze wens te onderschrijven. Mogelijk zo luid dat haar adviseurs het in Den Haag duidelijk kunnen horen.

(Noot van de aanwezige redactie:
Na deze woorden van de heer Jorna volgde inderdaad een instemmend, langdurig en overweldigend handgeklap).

Na 50 jaar

Uit mijn dagboek uit Oost Java: Kalipang, 1949

Van alle buitenposten herinner ik me de brugpost Kalipang nog het beste. Ik heb daar 5 weken gezeten. We waren met 7 man.

Onze baas was een korporaal uit Rotterdam. We hoorden bij het 3e peloton van het 423e bataljon dat 8 km verderop zat op de hoofdpst Kalitidoe aan de weg van Bodjonegoro naar Tjepoe.

We moesten een spoorbrug bewaken over de Kali Pang, een zijriviertje van de Solo, ten westen van Bodjonegoro.

We zaten in een eenvoudig bamboehuisje aan de rand van de kampong, aan de voet van de brug. Aan de voorkant van het huis had men wat zandzakken opgestapeld voor de veiligheid, maar dat had niet veel te betekenen, want we lagen in de diepte. Je keek er zo overheen.

Binnen was er eerst een soort veranda, waar men zat te drinken en te kaarten. Verder waren er links en rechts van de gang 2 slaaphokken, waar onze tempatjes stonden. Achter het huis was een mandihok en een borstwering van gevlochten bamboe opgevuld met zand. Rondom het huis stonden enkele bamboebosjes, zodat het zicht vooral 's nachts minimaal was.

30 mei: Onze taak bestaat voornamelijk uit wachtlopen; 's nachts met 2 man, overdag 1.

Verder de telefoon bedienen en lezen. Ik leer er klaverjassen.

De mensen die langs komen, moeten we controleren op hun soerat. Op een keer vind ik een band patronen in een mand met rijst, die een klein jongetje naar de pasar moet brengen. Wat doe je dan? ... Munitie afpakken natuurlijk en ... de kleine smokkelaar laten gaan.

De kali staat droog. Het heeft al een maand niet geregend. Dat is fijn voor sluipschutters. In de Solo zie je mannen op houtblokken naar de stad drijven, stroomafwaarts. Stookhout, dat gaan ze verkopen. 's Middags komen ze lopend terug en gaan ze weer nieuw hout kappen.

Bij een 'achermutseling' in het dorp is een pelopor in zijn been geraakt. Ik

heb hem verbonden zo goed als het ging. Hij is door de truck opgehaald. De dominee is ook langs geweest met iets moois: We hebben een koffergammafoon gekregen met maar één plaatje. Wel een moete: 'De Parelvisser' van Bizet. We draaien hem de hele dag, totdat hij grijs gedraaid is. Anders muziek hebben we niet.

De lectuur van de NIWIN is ook welkom, al is het oud nieuws, bijv. 'Boer en Tuinder' van vorig jaar. Maar veel lezen kun je niet, want het is vroeg donker.

Na de avondklok daalt er een stilte over het land. Er komt niemand meer langs tot de volgende morgen vijf uur. Iedere dag komt de fouragewagen langs met vers eten. De chauffeur is een Zeeuw. Hij is al getrouwd en heeft al een kind, dat hij nog niet gezien heeft. Het is geboren terwijl hij hier in de rimboe zit. Soms brengt de fouragewagen ook post van thuis. Dat is het fijnste wat er is. Daar zitten we hier voor. Holland lijkt zo ver weg. Ik denk nog aan de afscheidsavond in Bergen op Zoom, 3 maanden geleden. Een cabaretavond met een meisje in een witte jurk en 400 man in de zaal. Ik zie dat 'kind' nog staan zingen: "Jongen in Indië, hou je maar haaks". En dan zit je ineens aan de andere kant van de wereld in een oorlog. Je moet een brug bewaken.

Als je op wacht staat, schrik je van ieder geluid in de struiken. Binnen hoor je de veldbedden kraken of het snurken van iemand, die op zijn rug slaapt. Dadelijk moet je hem wakken om afgelast te worden. Er bestaan honderden Kalipangs, brugposten, waar soldaten op wacht staan.

De vijand is een anonieme vrijheidsstrijder, die ongezien voorbij sluip. Hij trotseert de avondklok. Dit is zijn land en hij wacht op de dag, dat wij vertrekken. Daarom heeft hij zich aangesloten bij de T.N.I. of bij een rondtrekkende strijdgroep met een rode band om het hoofd en bespiedt de brugpost. Maar de Hollandse soldaat doet ook zijn plicht en waakt over de brug.

De politiek beslist over het lot van deze twee jonge mensen, 30 m. van elkaar verwijderd.

Ze luisteren naar elkaar met ingehouden adem. Dan sluipt de pelopor terug naar zijn bivak en de Hollandse soldaat maakt plaats voor de aflossing.

De nieuwe dag breekt aan. De eerste vrouwen passeren de post op weg naar de pasar.

Na een paar uur komt de truck met de lijnbewaking weer langs. Gelukkig niets te melden. Zo waken we over het land.

Tom Grooten, dpl.sld.

Waargenomen!

Enige tijd geleden was de president van Indonesia als gast in Holland en was o.a. hartelijk ontvangen bij Koningin Beatrix. Wel, dat is allemaal fijn! Maar ... wanneer zal Koningin Beatrix eens een bezoek brengen aan het monument voor onze gevallen Wapenbroeders in Indië, in Roermond?

Zoals ik uit Holland verneem, bij de jaarlijkse Dodenherdenking (7 september) in Roermond, *schittert helaas het Koninklijk Huis altijd door afwezigheid!*

Tenslotte gingen wij destijds naar Indië o.a. voor Koningin en Vaderland. Mijns inziens, achteraf bekeken, was het misschien beter geweest voor *Westerling en Vaderland*, 'Food for thought'.

C. van den Heuvel,
Buddina - Australië

Tempo doeloe

De oorlog in Nederlands-Indië

De strijd om Celebes (I)

De hoogdravende berichten in de Indische kranten over het felle verzet tegen de Japanners door Amerikanen, Engelsen, Australiërs en Nederlanders, en de bloedige verliezen die de aanvallende Japanse legers, vloten en luchtmachten zouden lijden, werden al snel gelogenstraft. Na de onverhoedse en succesvolle aanval op Pearl Harbor en de landingen bij Kotaharoe op Malakka, bezetten de Japanners op de dag van Pearl Harbor, 8 december 1941, de Thailandse hoofdstad Bangkok, de nederzettingen (internationale enclaves) in Shanghai en Canton (China). De aanval op Nederlands-Indië begon in feite met landingen bij Tarakan (Borneo) en Menado (Celebes). Menado, de hoofdplaats van de Minahassa aan de noordkust van het zich ver naar het oosten uitstrekkende armvormige noorden van Celebes, werd op

12 januari 1942 door de Japanners bezet. Twee dagen eerder, in de nacht van 10 op 11 januari, waren bij Kema aan de zuidkust van de arm, Japanse troepen aan land gegaan.

De Japanse aanval op Celebes was ingezet met een beschieting, op oudejaarsavond 1941, van Menado van zee af door torpedobootjagers en luchtbombardementen op verspreide militaire doelen in de Minahassa. Luchtaanvallen op Ambon (Amboina), Ternate, eilanden in de Bandazee, ten zuiden van Ceram, Kolonedale op Oost-Celebes volgden. De op Ambon gesitueerde vliegbasis moest tengevolge van aanhoudende hevige Japanse luchtaanvallen op 16 januari worden ontruimd. De daar gestationeerde Catalina-vliegboten trokken zich terug op Soerabaja.

De 17e verlieten, de evaneens op deze vliegbasis gestationeerde

Australische Hudsons, Ambon met bestemming Timor.

Al op 23 januari hadden de snel naar het westen oprukkende Japanse invaders de gehele Minahassa veroverd. De verdedigers van de Minahassa waren gerecruteerd uit weer opgeroepen oud-militairen, dienstplichtigen (nog slechts kort onder de wapenen) en zogenaamde kortverbanders. Ze beschikten niet over grondafweermiddelen of leger-vliegtuigen zodat een effectieve weerstand uitgesloten was.

Op 24 januari landden de Japanners op Kendari, aan de oostkust van zuid-oost-Celebes, het linkerbeen van dit grillig gevormde eiland (van noord naar zuid gezien). Bij Kendari was een belangrijke luchtmachtbasis in gericht, Kendari I. Deze luchtmachtbasis, die in slechte staat van verdediging verkeerde, werd tijdens de gevechten, volgende op de Japanse landing, grotendeels vernield en dientengevolge al snel door de Nederlandse troepen ontruimd. De aanval op Kendari I werd uitgevoerd met steun van tanks.

De strijd op zuid- en west-Celebes, het rechterbeen van het uit vier schiereilanden en een romp bestaande eiland, begon op 8 februari met landingen bij Makassar, de hoofdplaats van het eiland. Een dag later reeds, op 9 februari werd deze stad door de invallers veroverd. De burgerbevolking was toen al naar het binnenland geëvacueerd, daar reeds op 23 januari berichten over de naderende Japanse invasievloot waren binnengekomen. Na de val van Makassar trok de territoriale commandant van Celebes zijn troepen op de zogenaamde Tjambastelling terug. Pogingen om deze stelling, die wel was gemarkeerd maar niet volledig was ingericht, op tijd weerbaar te maken mislukten doordat de bevolking, die de Nederlanders slecht gezind was, niet meewerkte. Desondanks probeerden de Nederlandse troepen de stelling tegen de aanvallende Japanse troe-

pen te verdedigen. Deze Japanse aanval startte op 18 februari. De verdedigers slaagden er in zich tot 28 februari in de stelling te handhaven. Op die dag werd de Japanse druk echter te sterk en moesten ze zich naar het noorden, op Enrekang, terugtrekken. Enrekang was ingericht als een depot voor de opleiding van guerillatroepen.

De 6e maart bereikte de vijand Enrekang. Ze openden meteen het vuur op het bivak. Na een dag van zware gevechten vluchtten de Nederlands-Indische troepen uit hun bivak en het dorp. De guerillagroep (nog in opleiding), trok vervolgens verder het binnenland in. De in hoge mate onbetrouwbare autochtone bevolking maakte echter elke actie van deze groep onmogelijk zodat ze zich, op 27 maart, aan de hen achter-

volgende Japanners, moesten overgeven.

Intussen hadden de uit de Minahassa terugtrekkende Nederlandse troepen (KNIL) zich in veiligheid proberen te stellen in Midden-Celebes. Ook hier verried de bevolking de verblijfplaats van de militairen en plunderden ze de voorraden.

Tengevolge van verraad viel, op 22 februari, een gedeelte van deze KNIL-ers in Japanse handen. Na de algehele capitulatie van Nederlands-Indië, op 8 maart 1942, geraakten de restanten van deze troepen in krijgsgevangenschap, met uitzondering van enige brigades (een KNIL-brigade telde 18 man), die onder aanvoering van twee officieren, onder wie de als eerst aangewezen, de le luitenant KNIL J.A. de Jong, de strijd probeerden voort te zetten. Deze brigades hielden hun verzet vol tot

9 augustus, maar geraakten toen, eveneens tengevolge van verraad der bevolking, in Japanse handen. De leden van deze guerilla-eenheid werden op 25 augustus onthoofd. Op Celebes eindigde met dit drama van De Jong's guerilla's de strijd.

Al op 13 maart begonnen op Celebes de interneringen van de blanken en de Indo-Europeanen. De vrouwen gingen naar Malino, de mannen naar Makassar. In tegenstelling tot Java, waar de interneringen gefaseerd werden uitgevoerd, internerden de Japanners in de buitengewesten, waaronder Celebes, de Europeanen meteen bij hun komst.

Tot de volgende Terugblik.

J. Zwaan

Onthulling Indië-monument Breda

Het was een indrukwekkende bijeenkomst op 14 juni 2000 in de Trip van Zoutlandtkazerne te Breda. De meer dan 400 aanwezigen, waaronder diverse militairen en oud-militairen, afgevaardigden van onderdelen en mev. Fr. Zuidwegt, dir. S.D.V., stroomden vanaf 13.00 uur de ontvangsthal binnen. Medewerking werd verleend door een sectie van de Natres.

Om 13.45 uur ging het richting monument, alwaar de Majoor Brullemans uitleg gaf van wat er allemaal ging gebeuren en het comité voorstelde.

Daarna hield de voorzitter de heer H.J. Wolf een openingstoespraak en leidde hij de Kolonel der Mariniers b.d. A.H.P. Knoppen, momenteel voorzitter van het Veteranen-Platform, in, die een gicedvolle rede afstak waarin hij de nog levende veteranen en de nabestaanden van de in Indië gevallen een riem onder het hart stak.

Vervolgens werd het gedicht "Zij die niet terug kwamen" voorgedragen.

Hierna een woord van bezinning door Ds. R.C.A. van Voorst Vader, oud-legerpredikant.

De onthulling van de plaquette, met 27 namen van in Breda geboren en in Nederlands-Indië gesneuvelde militairen, werd door mev. Haarmeijer-Feskens, een dochter van een van de gesneuvelden, die hiervoor speciaal uit Canada was overgekomen, met de heer J.G. Gulickx gedaan. Het voorlezen van de namen van de gesneuvelden door de heer Th.P. Hijman met op de achtergrond koraalmuziek en het melden van 'Present', werd in stilte aangehoord.

Na het blazen van de 'Last Post' werd 1 minuut stilte in acht genomen.

Hierna begon de krans- en bloemlegging door de genodigden, waaronder 34 bloemstukken en 12 zonder naam.

Het geheel droeg een emotioneel karakter en was zeer indrukwekkend.

Na afloop werd aan de genodigden door het comité een warme maaltijd aangeboden, wat zeer gewaardeerd werd. Hierna werd nog even gezellig nagepraat en keerde iedereen weer huiswaarts.

Een woord van dank aan de Officieren en Onderofficieren van de Trip van Zoutlandtkazerne voor hun belangeloze medewerking is zeker op zijn plaats.

J.D.

Indië-monument Venlo

Wij schrijven zaterdag 20 november 1999, toen het comité Indië-veteranen Venlo hun idealen kon verwezenlijken door, onder grote belangstelling, een monument te onthullen ter nagedachtenis van de 15 soldaten welke in ons voormalig Nederlands-Indië zijn omgekomen.

Na vele onderhandelingen (en vank tevergeefs) kregen wij uiteindelijk een schrijven van de burgemeester met de mededeling: "Als jullie zelf voor een locatie zorgen en niet om financiële steun komen aankloppen, dan kunnen we hieraan onze medewerking verlenen".

Zo kwam het dan, dat pastoor-deken Van Rens van de St.

Martinusparochie ons welwillend de toestemming verleende, om het Indië-monument te bouwen naast de bedevaartkapel in Genooi.

Onder grote belangstelling van ruim 300 personen werden er toespraken gehouden door o.m. de burgemeester van Venlo, dhr. J.J. Schrijen, de Cdt. der Limburgse Jagers de Lt.Kol. der Infanterie P.G.M. van Lieshout en de Zeer Eerwaarde Heer Pastoor-Deken W.W.H.G. van Rens.

Na signaal 'Taptoe' werd een minuut stilte gehouden, waarna de hoornblazer de 'Last Post' ten gehore bracht. Vervolgens werden kransen gelegd

door de burgemeester, de Cdt. Limburgse Jagers en het comité Indië-veteranen Venlo, waarna velen deelnamen aan de bloemlegging.

Namens 4-6 RI droeg dhr. Bumont een passend gedicht voor.

Door ondersteuning van kapitein C.A.M. Meulenbroek was er een geluidsinstallatie aanwezig en tevens 5 personen van de Natres voor de Erewacht en de kranslegging en om de plechtigheid in zijn geheel als Militair Protocol te doen verlopen.

Na afloop was er een receptie in het restaurant van de nabij gelegen camping 'Ons Buiten' welke druk werd bezocht, mede gezien het feit, dat het behoorlijk koud was. Derhalve heeft het comité dan ook besloten, om voortaan de jaarlijkse herdenking te doen plaats vinden op de 3e zondag in augustus. Op 20 augustus 2000 vond dan ook de eerste jaarlijkse herdenking plaats. Om 10.00 uur werd er in het processiepark een H. Mis opgedragen ter intentie van onze gevallen kameraden. De priester hield een boeiende toespraak die door allen zeer werd gewaardeerd. Tijdens de dienst werd een collecte gehouden, welke bestemd is voor onderhoud van het monument. De plechtigheid werd muzikaal omlijst door het Indonesisch koor Keluarga Katolik Indonesia

(K.K.I. Venlo). Alle liederen werden in het Maleis gezongen. Na afloop mochten zij dan ook een geweldig applaus in ontvangst nemen.

Daarna begaf men zich naar het monument.

Na een hoornsignaal volgde een minuut stilte, waarna de hoornblazer de 'Last Post' blies.

Namens de gemeente Venlo werd een krans gelegd door de wethouders Aarts-v/d Zwaag en Stelder. Namens het garnizoen door Lt.Kol. Van Lieshout en kapitein Meulenbroek.

Namens comité Indië-veteranen door dhr. Leurs. Vervolgens werd iedereen uitgenodigd die aan de bloemlegging wenste deel te nemen.

Wederom werd door dhr. Bumont (4-6 RI) een passend gedicht voorgedragen. Diezelfde dag werden in Indonesië op alle Venlose graven bloemen gelegd welke verzorgd werden door de Nederlandse Oorlogs Gravenstichting.

Na afloop was er wederom een druk bezochte receptie in hetzelfde restaurant van de camping 'Ons Buiten'. De eerste jaarlijkse herdenking is dan ook bijzonder goed verlopen, mede dank zij het mooie zomerse weer!

M.P.

**EEN VERZOEK
AAN AL ONZE
LEDEN**

Iedereen die weet dat een lid van ons ziek thuis ligt, of in het ziekenhuis is opgenomen, of is overleden dit z.s.m. op te geven aan Verenigingsbestuur.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

V.B.

VOMI
NEDERLAND
NIEUWE LEDEN
WELKOM

"I have a dream"

I. Preambule

Op 5 mei jl. heb ik mogen voldoen aan het vererende verzoek om een delegatie Canadese oud-strijders (waaronder een door ons indertijd opgepikte neergeschoten vlieger) toe te spreken. Het onderwerp dat mij daarbij was toebedeeld was: "Hoe heeft een verzetsman de oorlog 40-45 ervaren onder de Duitse bezetting?". Aan het einde van mijn toespraak heb ik uiteraard moeten stilstaan bij de dagen van april en mei toen Nederland uiteindelijk mede door de Canadezen werd bevrijd.

Op dit laatste deel van mijn toespraak wil ik nu terug komen.

Ik heb daarin gerefereerd naar een ontmoeting die ik april 1945 had met een Canadese militair in Garderen. Wij waren als BS met de Canadezen de IJssel overgetrokken en verrichtten wat hand- en spandiensten, zoals het bewaken van munitie-opslag. Ik vroeg hem toen naar zijn 'ribbons'. Het antwoord dat ik kreeg heeft mijn verdere leven in zekere mate mede bepaald. Hij zei namelijk: "the first one I got because I volunteered". Ik heb in mijn toespraak dit voorval aangehaald en heb daaraan toegevoegd dat ik mede op grond van deze ervaring zelf ook een OVW-er ben geworden.

Ik heb vervolgens het volgende gesteld:

De filosoof John Ruskin heeft in een opstel over "The roots of honour" de uitdrukking gebezigd dat "de eer van de soldaat is niet gelegen in het feit dat hij het leven van anderen kan nemen, maar in het feit dat hij bereid is zijn eigen leven te geven".

Hoeveel te groter nog is de eer van de Canadese vrijwilligers die bereid zijn geweest hun leven te offeren voor de vrijheid van een land ver overzee en dat te bevrijden van een demonische overheersing die het eigen ras meerderwaardig achtte en andere rassen, die het als

minderwaardig beschouwde, wilde vernietigen (het Joodse ras) of als slaven wilde uitbuiten (het Slavische ras uit Oost-Europa). Het is ver uitgaande boven mijn verbeeldingskracht hoe ik de situatie zou moeten inschatten (komende uit het verzet) als Duitsland de oorlog had gewonnen en Holland een Duitse provincie was geworden en wij allen tot nazi's omgevormd hadden moeten worden. Het is daarom dat ik zoveel waarde hecht aan "remembrance sunday" in november van elk jaar. En het is met instemming dat ik het gedicht mee uitspreek dat door de Canadese arts John McCray in WO I is geschreven en waarvan de woorden uit de tweede strofe luiden:

*"Take up your quarrel with the foe
To you from failing hands we throw
The torch, be yours to hold it high
If you break faith with us who die
We shall not sleep though poppies grow
In Flanders fields.*

Het Nederlandse volk zal dankbaar moeten zijn voor de bereidheid van die strijders van overzee om het offer van hun leven voor ons te brengen.

En wij kunnen alleen maar onze dankbaarheid tonen als we bereid zijn de fakkel van die bereidheid over te nemen en hen die gevallen zijn blijvend te herdenken.

Dat waren ongeveer de woorden die ik tegen de Canadese oud-strijders heb gezegd en ze hebben hun waardering daarvoor uitgesproken. De bereidheid tot het offer, de waardering voor hen die deze bereidheid hebben getoond en blijvende eerbied voor hen die daarbij het offer van hun leven hebben gebracht. Dat is niet een zaak van kleinere of grotere groepen veteranen die bij reünies hun oude dienstkameraden weer eens willen zien en spreken, maar dat is een beweging die het hele volk en ook de krijgsmacht aangaat. Het moge duidelijk zijn dat

ik vanuit deze achtergrond niet gelukkig ben met het afschaffen van de dienstplicht. Met de bereidheid tot het offer zullen alle jonge mensen geconfronteerd moeten worden. Nog steeds blijven in mijn herinnering de gevoelens van "ik had in de oorlogstijd tijdens het verzet moeten weten wat ik daarna als oud-militair wist". Waar staan wij als zich onverhoopt een dergelijke situatie weer voordoet?

Een veteranenorganisatie gaat daarom niet alleen de veteranen aan maar de gehele bevolking, inclusief de krijgsmacht. Het dient een nationale beweging te zijn. Een beweging die meer eerbied toont voor de strijders die de bereidheid tot het offer hebben getoond dan thans het geval is.

II. De samenleving, de krijgsmacht en de veteranen

Het is de samenleving die oproept tot het offer. Dat kan verplicht zijn (dienstplichtigen) of ook wel vrijwillig (oorlogsvrijwilligers).

Nu is er een scala van mogelijke offers die door een samenleving kunnen worden gevraagd. Waar het hier om gaat is de bereidheid om, indien nodig, zijn leven af te leggen. Een essentiële voorwaarde daarbij is dat met de bereidheid ook de wapenrok moet zijn gedragen.

De onderlinge relatie m.b.t. een dergelijke offerbereidheid is de volgende:

- de samenleving ten behoeve waarvan de bereidheid wordt getoond;
- de burgers die actief deze bereidheid tonen (de krijgsmacht);
- degenen die in het verleden die bereidheid hebben moeten tonen (oud-militairen);
- degenen die in het verleden die bereidheid hebben getoond onder oorlogsomstandigheden of andere bijzondere en gevaarlijke situaties (veteranen);

- e. degenen die in de situaties als onder d. beddoeld blijvend beschadigd zijn;
- f. degenen die in de situaties als onder d. aangegeven hun leven hebben moeten geven.

In de praktijk van alle dag zullen dan groeperingen tot een drietal in een onderling verband moeten worden gezien, t.w.:

1. de samenleving;
2. de krijgsmacht;
3. de veteranenorganisatie (waarin ook de oud-militairen e.a. zich in moeten kunnen vinden).

Daar het wezen van de offerbereidheid alle drie groeperingen aan gaat, is de vraag hoe die onderlinge samenhang gestalte moet krijgen. Om hierin een structuur aan te kunnen brengen is het meest opportuun om van een veteranenorganisatie uit te gaan en van daaruit de gewenste relatie met de samenleving en met de krijgsmacht aan te geven.

III. De mogelijke elementen van een veteranen-organisatie

Dat de gemeenschap gediend is in verschillende onderdelen der krijgsmacht is in feite niet van belang. Waar men ook gediend heeft is voor de relatie tot de samenleving irrelevant. De samenleving zal daarom ook slechts één veteranenorganisatie moeten kennen. Hoe intern die veteranenorganisatie waar verschillende onderdelen zal kennen is voor de samenleving niet relevant. Zij zal slechts veteranen kennen en daarin geen onderscheid maken waar of waarin gediend is, noch in welke hoedanigheid.

Om te beginnen zijn derhalve de volgende structuur-elementen te onderscheiden:

A. De samenleving

- B. De veteraan te onderscheiden in:
- landmacht
 - luchtmacht
 - zeemacht
 - marechaussee
 - wapens en dienstvakken
 - onderdelen en scholen
 - jaargangen van opkomst
 - inzetgebieden of taken
 - woonplaats

C. De krijgsmacht

IV. De relatie tussen A en B

De belangrijkste relatie is wel dat de samenleving zich voortdurend moet realiseren dat de bereidheid tot het offer en de consequenties daarvan een blijvend element zullen zijn. Hoewel er steeds weer wordt gesproken over "nooit meer oorlog" zullen er telkens weer situaties zijn die op een oorlog zullen lijken. Elke oorlog zal een ander beeld vertonen dan de voorgaande. Ze zullen niet te vermijden zijn. En telkens weer zal de samenleving als haar gevaar dreigt voor haar existentie een beroep (moeten) doen op de offerbereidheid van haar jonge mensen.

De wijze waarop het best kan worden stilgestaan bij de bereidheid tot het offer is zoals dat op Remembrance Sunday in Londen gebeurt.

De offerbereidheid wordt daar gesymboliseerd door een monument in de vorm van een cenotaph, d.w.z. een leeg graf (waarin de zielen van de omgekomen krijgers zich zullen verzamelen).

Staatshoofd en regering nemen aan dit eerbetoon deel. Er wordt geen parade afgenomen, er wordt slechts eer betuigd. En de veteranen herdenken temidden van het volk hun gevallen strijdmakkers. Temidden van de samenleving waarvoor zij hun offerbereidheid hebben getoond.

Ik denk dat het Malieveld in Den Haag hiervoor een geëigende plaats zou zijn, als wij iets vergelijkbaars zouden willen realiseren. Het Nationaal Monument in Amsterdam heeft een totaal ander karakter. Daar worden slachtoffers herdacht en niet zozeer de strijders. Het Monument in Roermond is een monument voor de Indië-gangers en is qua plaats en qua de beperktheid van het inzetgebied niet geëigend voor het doel dat mij voor ogen staat. Daarnaast zullen aan veteranen verschillende gunsten moeten worden toegekend.

Ik denk daarbij aan:

- veteranenpas;
- goedkoop reizen met openbaar vervoer;
- belastingvoordelen;
- hulp bij toelating bejaarden-oorden;
- hulp bij verwerven van hulpmiddelen (rolstoelen e.d.);

- voordelen bij inkoop van bepaalde goederen;
- reisfaciliteiten (reisbureaus);
- gratis toegang tot musea;
- steun geven ingeval van invaliditeit;
- juridische bijstand in geval van conflicten met de overheid, etc.

Eigenlijk zou de SDV deze bemiddelende taak tussen samenleving en veteranen moeten verrichten. Met de huidige tankopvatting is daaraan echter niet te denken. Een goed georganiseerde instantie is voor het gestelde doel echter een *conditio sine qua non*.

V. Relatie tussen B en C.

De krijgsmacht heeft een bepaalde verantwoordelijkheid tegenover haar vroegere leden.

Deze verantwoordelijkheid komt o.m. tot uitdrukking in de volgende activiteiten:

- het beschikbaar stellen van vergaderruimtes voor besturen;
- het beschikbaar stellen voor ruimtes voor reünies;
- zo mogelijk het beschikbaar stellen van voormalige militaire tehuizen als een soort sociëteitsruimte;
- het op de hoogte houden van veteranen met ontwikkelingen binnen de krijgsmacht (demonstraties, periodieken);
- het openstellen van militaire winkels voor veteranen;
- het verstrekken van een of meer maaltijden.

Misschien is het niet nodig hiervoor een bijzondere organisatie in het leven te roepen. Wel zullen er vaste aanspreekpunten binnen de krijgsmacht moeten zijn die deze onderwerpen kunnen behandelen.

VI. De interne structuur van B.

Kijken we naar de huidige structuur van het veteranendom dan blijkt daaruit niet alleen een grote versnippering maar ook een naar binnen gericht zeligheidsgevoel. De huidige veteranenverenigingen hebben veelal een samenhang die zich naar twee gezichtspunten laat onderscheiden, t.w.: het operatiegebied en het onderdeel.

a. het operatiegebied

De belangrijkste hiervan zijn wel:

- de Indiëgangers;
- de Nieuw-Guineegangers;
- de Koreagangers;
- de Libanongangers;
- en nog enkele meer.

b. het onderdeel

De verenigingen van de krijgsmacht-onderdelen zijn vaak te onderscheiden naar grootte van de eenheid.

Hierbij zien wij:

- de mariniers;
- de marine;
- Brigade Prinses Irene;
- Regiment Stoottroepen;
- AAT;
- Artillerie;
- Huzaren;
- en zo verder.

Het merendeel der reüniecommissies bestaat echter uit Bataljons vertegenwoordigers (soms met nog een verdergaande onderverdeling in compagnieën of zelfs pelotons).

Naast de gevechtseenheden (bataljons, eskadrons, etc.) zijn er ook nog de dienstvakken als Hupva's, etc. Bovendien zijn er nog de scholen en cursussen, evenals de onderofficiers- en officiersverenigingen.

Zelf heb ik nog eens per jaar een reünie van de SROI-Bandoeng -46 / -47. Dat zijn echter kleine groepjes die zo voor en na het bestaan op moeten geven. Verenigingen die niet een specifieke reünie-taak hebben zijn veelal regionaal georganiseerd. Al met al is het een lappendeken, zij het dat er geen enkel onderling verband is. Het geheel is volkomen structuurloos en kent maar één egocentrisch uitgangspunt, dat ik geneigd ben "ik en mijn maten" te noemen.

Alle pogingen om in deze veelheid

van "eigen identiteiten" meer eenheid te brengen zijn in mijn ogen volkomen mislukt.

Pogingen daartoe om het VP dit bindend element te doen zijn is tot nu toe een illusie gebleken. Tussen de aangesloten verenigingen is er geen enkele binding.

Pogingen van de VOMI om meer eenheid te krijgen zijn evenzeer mislukt. Gesprekken met de FIM hebben tot niets geleid. Madjo wilde zelfs niet praten en heeft zich opgeheven. De discussie met de Nieuw-Guineegangers verlopen meer dan moeizaam.

Ook gesprekken met BvW geven weinig hoop voor de toekomst.

Het eigen clubje is maatgevend en van een hoger doel heeft men geen weet of wil men geen weet hebben.

VII. Is uit deze impasse te komen?

Een ding is duidelijk. Een samenwerking van onderop is een utopie. De ervaringen tot nu toe spreken voor zichzelf.

De massa is gewoon niet in beweging te krijgen, althans niet met de goedwillende pogingen als door de VOMI geprobeerd.

Hier geldt slechts het woord van Goethe "Die Masse kann man nur durch Masse zwingen".

De gevolgtrekkingen liggen wel voor de hand. Van zich uit zullen de onderscheidene veteranenverenigingen niet tot grotere samenwerking komen. Er dient echter een orgaan te komen die de relatie tussen samenleving en veteranen onderhoudt en dat ook doet inzake de relatie tussen krijgsmacht en veteranen.

Een organisatie dat alle veteranen vertegenwoordigt en uit het geheel van de veteranen voortkomt.

Kan het 'Veteraneninstituut' daartoe worden gebruikt?

Ik kan mij voorstellen dat reünies waarbij gebruikt zou kunnen worden van locaties van de krijgsmacht centraal geregistreerd moeten worden. Hoeveelheid reünies, plaats en aantal deelnemers zouden daarin gecoördineerd kunnen worden. Elke reüniecommissie heeft een kleine organisatie waar de leden worden bijgehouden en somtijds een blaadje wordt uitgegeven. Ook deze activiteiten zullen in een dergelijk orgaan gecoördineerd kunnen worden.

Bovendien zal dit orgaan de contacten met het instituut van de samenleving (SDV?) moeten onderhouden.

Als een onderlinge samenwerking niet van de grond kan komen vanuit de onderscheidene verenigingen zelf zal een gedwongen coördinatie van bovenaf de enige mogelijkheid zijn.

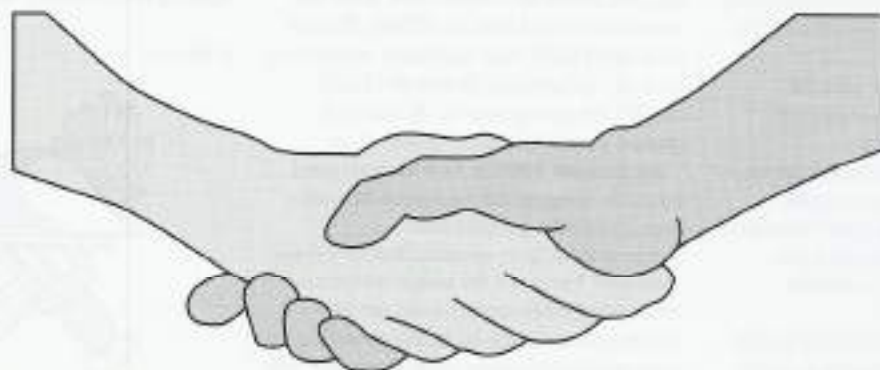
MEN MOET DIT ECHTER WILLEN.

Is men bereid deze weg te gaan, dan kunnen de vragen worden ingevuld van: wie kunnen lid zijn, welke organen moeten worden uitgegeven en voor hoe lang, hoe zal de financiering moeten plaats vinden, etc.

Het heeft geen zin deze vragen te beantwoorden alvorens de noodzaak tot eenheid als hierboven beschreven zal zijn erkend en er uitvoering aan wordt gegeven.

Heeft deze opvatting een kans van slagen dan kan de noodzakelijke bezetting der organen verkregen worden door vrijwilligers die zich voor dit doel willen inzetten.

T.L.

"De Militaire Spectator" (op herhaling)

"De Militaire Spectator", jaargang 169, (5) 2000 is een zogenaamd veteranennummer.

Sobat Lenz heeft in 'Sobat' nr. 72 van augustus 2000, een voortreffelijk artikel geschreven over de inhoud van dit veteranennummer van de 'Spectator' 5/2000.

Het is onnodig zijn kritiek over te doen. Hoewel ik deze kritiek volmondig onderschrijf.

Ondergetekende heeft het betreffende veteranennummer van de 'Spectator' grondig gelezen, wel met klimmende ergernis.

Dit Militaire (zo niet militaristische) eliteblad werpt zich duidelijk op als verdediger (en ophemeler) van alle maatregelen die de overheid in de loop van (de laatste) jaren heeft genomen met betrekking tot de 'hulp' aan veteranen. Nu dat liegt er niet om als men de theoretische artikelen in de genoemde 'Spectator' mag geloven.

Wat de auteurs in 'Spectator' 5/2000 verzuimen te vermelden over de gememoreerde overheidsmaatregelen, ten gunste van de veteranen, in het bijzonder over de Indiëveteranen, is wat de overheid niet deed of zeer onvolledig. Wat de overheid ten onrechte niet deed vermeldt dit hoge beroepsofficierenorgaan niet. Sobat Lenz somt in zijn 'Sobat'-artikel enkele van deze verzuimen op. En die lijst is mijns inziens indrukwekkender dan de 'zorg' lijst van de overheid, o.g. de 'Spectator'.

Lezende in de 'Spectator' doet ontontkoombaar een beeld op van grote zelfingenomenheid.

De terechte onlustgevoelens van de Indiëveteranen (de zogenaamde jonge veteranen komen goed aan hun trekken) worden stelselmatig gehageliseerd of zelfs verdacht gemaakt.

Alles wat de overheid in de loop van het laatste decennium probeerde te

doen ten gunste van de Indiëveteranen wordt breed uitgemeten. (Té positief helaas).

Wij Indiëveteranen moeten volgens de 'Spectator' daar dankbaar voor zijn. Zo niet, dan zijn wij querulanten. In dit veteranennummer van de 'Spectator' zijn kennelijk mensen aan het woord die alles wat er in het verleden met de Indiëveteranen is gebeurd, goedpraten, de blunders vergeten en de tekortkomingen wegwassen, de schulden witwassen.

Zie gedragen zich als lakeien van de overheid en spreken de taal van hun meesters. (His masters voice).

De 'Spectator' van mei 2000 (het veteranennummer) haakt onder anderen in op een toespraak van de Minister van Defensie, gehouden ter gelegenheid van de dodenherdenking van de in Indië gedurende de jaren 1945-1950 in Indië omgekomen militairen, op 7 september 1999, in Roermond, waarin de bewindsman suggereerde het door de Indiëveteranen op eigen kracht opgerichte Indiëmonument te metamorfoseren tot een Nationaal Veteranenmonument, dat wil zeggen voor oude en jonge veteranen. Hierop hebben de veteranen, aldus de 'Spectator' 5/2000, 'nog niet gereageerd'.

Helaas heeft de auteur van deze zinsnede het blad van de VOMI, 'Sobat' van april 2000, niet gelezen, want dan had hij op pagina 20 van dit blad, nr. 70 (15e jaargang, nr. 2) het volgende kunnen lezen: "Heeft u op 7 september 1999 in Roermond goed naar de toespraak van onze Minister van Defensie geluisterd?"

Is het u toen niet opgevallen dat deze Minister het door de Indiëveteranen zelf opgerichte monument ter herdenking van onze in Indië gevallen kameraden nu door onze regering wil

worden gemetamorfoseerd tot een algemeen veteranenmonument?"

Op deze manier, lijkt mij, komt onze, onze veteranen zo goed gezinde overheid, dan wel erg goedkoop aan een Nationaal Monument voor in Indië gesneuvelde militairen.

Laten wij sobats ons op deze wijze ons monument in Roermond ont-futselen?

"Weest waakzaam kameraden".

Welnu, Heren van de 'Spectator' 5/2000, zie hier onze, althans mijn, reactie op de suggestie tot overname van ONS monument door de overheid. Bovendien wil ik de sobats er nog op wijzen dat in het Veteranennummer van de 'Militaire Spectator', in weliswaar geraffineerd verhullende termen, steeds de indruk wordt gewekt als zou ons Roermond-Monument één van de vele overheidsinitiatieven ten gunste van de Indiëveteranen zijn geweest. Welnu, mijne heren auteurs van de 'Spectator', niets is minder waar. Het genoemd Indië-Monument in Roermond is tot stand gekomen op eigen initiatief en op eigen kosten door de Indiëveteranen en dat niet alleen ondanks, maar zelfs tegen de zin van onze voor Indiëveteranen zo bezorgde overheid. Waarvan acte.

J. Zwaan

Veteranendag Dalen

Kranslegging veteranendag Dalen

Op 7 juli 2000 werd te Dalen de grote veteranendag gehouden. Voor de 5e keer deed de afd. Z.O. Drenthe mee voor de promotie van de V.O.M.I. met een stand en gewoonte getrouw werd door de afdeling een krans gelegd. Het was erg druk en er waren veel genodigden aanwezig. Onder de standhouders was een stand aanwezig van de Sociale Commissie VOMI Nederland.

Het bijzondere van deze dag was, dat de voorzitter van Dametin met 3 schoolkinderen als Vips samen een krans legden, iets wat een speciaal karakter gaf aan deze reünie.

Secr. VOMI Z.O. Drenthe

Intendance in voormalig Nederlands-Indië 1946-1951

Op 20 oktober a.s. zal het Regiment Aan- en Afvoertroepen en het Regiment Intendance Troepen samengevoegd worden tot het Regiment Bevoorrading- en Transporttroepen. Wat de AAT in Indië betekende zal genoegzaam bekend zijn, van de Intendantstroepen is dat minder. Het personeel van de Intendance behoorde nl. van 1946 tot 1950 tot het Regiment Uitrustingstroepen (RUT). De volgende onderdelen hiervan – geheel bestaande uit oorlogsvrijwilligers – werden in 1946 en begin 1947 naar Indië gezonden:

- 1e cie. DKG (Dienst Kwartiermeester-Generaal) bestaande uit 4 officieren, 12 onderofficieren, 150 korporanals en soldaten, deze cie. werd gevolgd door vier aanvullingsdetachementen, te weten:
 - 1e Aanv. Det. DKG 144 man,
 - 2e Aanv. Det. DKG 85 man,
 - 3e Aanv. Det. DKG 56 man en
 - 4e Aanv. Det. DKG 64 man.

Totaal 495 man, die werden verspreid over de depots, parken en verbruiksmagazijnen van de Lager Materieel Dienst (LMD).

Uit de beschikbare dienstplichtigen leidde het RUT Soesterberg personeel op voor de 1e (C) Divisie 7 December, de 2e (D) Divisie en E-Divisie materieelparken, alomede voor de drie brigadematerieelparken F-, G- en H-Brigade. Bovendien werd door het RUT personeel opgeleid voor de magazijnsecties van de infanteriebrigadewerkplaatsen.

In Indië werd bij de LMD opgericht de Munitie Opruimingsdienst (MuOD), met detachementen op Java en Sumatra.

In totaal zijn 338 dienstplichtigen van het RUT naar Indië gezonden. Daarnaast het personeel (OVW) van drie mobiele was- en badeenheden (2, 3 en 4 MoWaBa), in totaal 199 man. Alles bijeen zijn in de periode 1946-1949 ongeveer 1000 militairen van het RUT (de latere Intendantstroepen) naar Indië gezonden, waarvan er 31 in Indië zijn gesneuveld, dan wel door ziekte of ongeval om het leven zijn gekomen.

Naast het RUT bestond van 1946 tot 1950 in Nederland ook het Korps Verplegingstroepen (KVT). Het per-

soneel van dit korps (aanvankelijk OYW, later ook dienstplichtigen) werd respectievelijk opgeleid te Rotterdam, Haarlem, Teuge en Eefde. Per divisie werden hieruit een aantal verzorgingspelotons geformeerd en ingedeeld bij de transportcompagnieën. Zij deden in Indië dienst op de aanvullingsplaatsen en bij de verplegingspelotons. Zij behoorden aldaar tot de Verplegings- en Transport Dienst (VTD). Personeel van het Korps Verplegingstroepen werd ook uitgezonden als bakker voor de veldbakkerijen, als slager, kok en menagemeester. Last but not least werd in Indië een luchtverplegingscompagnie geformeerd met detachementen op Java en Sumatra. Een nauwkeurige berekening is moeilijk, maar het totaal aantal militairen van het KVT dat in Indië heeft gediend zal ongeveer 800 bedragen. Hiervan zijn 5 militairen in Indië omgekomen.

Na een langere of kortere diensttijd overzee keerde het magazijn- en verzorgingspersoneel in 1949 en 1950-'51 naar Nederland terug. Op 1 juli 1950 ging het RUT en KVT op in het

Regiment Intendancetroepen. Hoewel dit artikel dus gaat over Intendancepersoneel heeft het onder deze naam nooit dienst gedaan in Indië. Heeft dit de vergetelheid in de hand gewerkt? Vast staat in ieder geval, dat voor het RUT nimmer reünies zijn georganiseerd. Het personeel van de Verplegingstroepen zag elkaar terug bij de reünies van de AAT-compagnieën waarbij de verzorgingspelotons waren ingedeeld. De AAT heeft reeds vele jaren een Landelijke Reünie Commissie AAT, die het kwartaalblad "t Kontakt" uitgeeft. Door de aanstaande samenvoeging van AAT en INTENDANCE heeft het bestuur de naam van de vereniging veranderd in "Logistiek Reünie Contact". Hierbij zijn de initialen van de oorspronkelijke vereniging behouden gebleven voor de nieuwe vereniging.

De nieuwe vereniging LRC is thans ook opengesteld voor Intendancetveteranen. Door middel van dit artikel willen we de voormalige leden van RUT, KVT, KMG, DKG, LMD en VTD wijzen op de mogelijkheid lid te worden van deze Vereniging Logistiek Reünie Contact. Het lidmaatschap bedraagt minimaal f 20,- per jaar. Voor die prijs ontvangt de intendancetveteraan een keurig verzorgd kwartaalblad (34 bladzijden) waarin van tijd tot tijd de geschiedenis, organisatie, werkwijze, belevenissen en actualiteiten van Intendance en AAT in Indië worden vermeld. En wat belangrijker is: oud-intendancetveteranen krijgen d.m.v. het blad gelegenheid met elkaar in contact te treden en reünies te organiseren.

Wacht daarom niet, maar wordt lid van de Vereniging Logistiek Reünie Contact. Opgave bij het Secretariaat, Florestanhof 14, 3816 SN te Amersfoort. Tel./fax 033-4723512. Contributie minimaal f 20,- per jaar, over te maken op postrekeningnummer 23.68.552 t.n.v. Penningmeester LRC te Putten. U ontvangt dan tevens het eerste nummer van dit jaar alsmede het tweede nummer met meer bijzonderheden over de samenvoeging Intendance en AAT., het nieuwe barembleem, de historische verzamelingen AAT en Intendance, het nieuwe voandel, dat zal worden uitgereikt door HM de Koningin in januari 2001, enz. enz.

B.C. Cats,
Beheerder Historische
Verzameling Intendance

Achtste jaarlijkse reünie van de Nederlandse Veteranen in Las Vegas. Met een gevarieerd programma.

Te zien zijn o.a. een spectaculaire show met een zeegevecht voor Treasure Island en een old-timer show.

Maar centraal staan de ontmoetingen tussen veteranen, waarvan sommigen al jaren in Australië, Canada of de USA wonen.

Als er vanuit Nederland voldoende belangstelling is, wordt een directe vlucht tussen Amsterdam en Las Vegas geregeld. Het verblijf met vijf overnachtingen kan desgewenst worden uitgebreid.

Datum: vanaf 8 januari 2001

Locatie: Lady Luck Hotel te Las Vegas (USA).

Kosten: variabel, zo'n US \$ 1000,- p.p. (incl. retourvlucht en hotel op basis van overnachtingskosten).

Aanmelding voor 1 november a.s.

Informatie:

International Veterans United Dutch Forces

P.O. Box 2243

Winnipeg MB R3C 4A6

Canada

tel/fax: 1 (204)2843961

e-mail: vetrforc@autobahn.mb.ca

internetsite:

<http://www.autobahn.mb.ca>

1-1 R.I. (O.V.W.)

Op vrijdag 10 november 2000 wordt voor het O.V.W. Bataljon 1-1 R.I. de reünie gehouden in de J.W.F. kazernes te Assen.

Zij, die hiervoor nog geen uitnodiging hebben ontvangen, kunnen zich alsnog opgeven bij dhr. S. Doorn, tel. 0592-330029.

Oproep

Wim van Duin, voormalig korporaal bij de Verbindingsdienst afdeling Noord Sumatra, heeft nooit een reünie van zijn onderdeel bijgewoond. Hij herinnert zich nog een aantal namen: Arendhals, Benavente, Saocks, v/d Hoek, Quast, Jut, Hendrikse, Zantingen, Nijenhuis, Schotman, Faber, Bakker, Groen, Gaesen, Heemstra, Heppe, Heantje, Sterk, Moerkerken. Wie kan hem aan de volledige adreslijst helpen, ook al is deze verouderd. En wie reageert op deze oproep? Voor zover bekend is het houden van hun reünie enkele jaren geleden gestopt. U kunt uw inlichtingen kwijt aan J. v/d Ham (Secr. Nrd-Brabant Oost), tel. 013 - 540 0278.

Lezers schrijven

Een Sobatvrouw! ... (ter overweging)

Zo één keer per jaar mest ik mijn bureau uit. Niet uit hobby, maar omdat de laden gaan klemmen. Het is daarbij heel verrassend dat ik dan een aantal zaken achteloos in de vuilnisbak kieper, waarvan ik een half jaar geleden nog dacht: "dit moet ik zeker bewaren". Tegen de achtergrond van de tijd blijkt alles dus weer betrekkelijk. Over de anderste la doe ik het langst. Toch hoeft ik die alleen maar uit te stoffen en de inhoud heel voorzichtig terug te leggen, maar even later zit ik op de grond alweer te lezen. Deze lade herbergt al bijna alle vergeelde exemplaren van ons Indisch 'Tijgerkrantje', waarvoor ik gever, Bas van Rijsbergen, nog steeds erkentelijk ben.

Hoofdredacteur Majoor Brokx maakte (al die jaren) in elk exemplaar van 'De Tijger' melding van de (fictieve) brieven die hij wekelijks aan zijn verloofde schreef en die hij steevast ondertekende met 'Jan Toppel' met als aanhef "Liefste Suze, Liefste Poes". En vijftig jaar na dato zit ik er nog steeds van te genieten en realiseer ik mij al lezend dat de nog reeterende 'Suze's' ondertussen omaatjes van zeventig zijn geworden.

De telefoon schrikt mij op uit mijn overpeinzingen. "Kabar apa?", meldt zich een stem die ik onmiddellijk herken als van sobat Bart. Onze stemmen zijn in die vijftig jaar nog steeds onveranderd. Toch hoor ik een bijgeluidje, een pessimistisch toentje en dat is eigenlijk niets voor Bart. Of ik eens bij hem langs wil komen. Reeds de andere middag maakte ik tijd vrij en zaten we aan de koffie. Mijn vermoeden bleek gerechtvaardigd. Bart was behoorlijk in mineur. Zijn vrouw was opgenomen in het ziekenhuis. Voor het eerst in hun 46-jarig huwelijk was Bart op zichzelf terug-

geworpen en eigenlijk totaal ontredderd. Meestal, aldus Bart, doe ik heel de dag niets anders dan achter de geraniums zitten en de levervlekken op mijn handen tellen en verdond elke dag zijn het er weer meer. Hij zat duidelijk in een impasse. "Is het dan zo erg gesteld met Anny", vroeg ik hem.

"Welnee", zei Bart, "ze heeft weliswaar een stevige operatie ondergaan, maar herstelt voorspoedig en ik verwacht ze volgende week weer thuis". "Nou", repliceerde ik, "wat valt er dan nog te pruttelen?".

"Het is mijn trauma", zei Bart, "nee niet een Indië-trauma, meer een huwelijks-trauma. Ik heb de afgelopen weken, alleen in dit huis, heel veel tijd gehad om na te denken. Maar laat ik bij het begin beginnen. Thuis was ik enigst kind, mijn vader was timmerman en werkte voor een aannemer. We hadden de kost en daar was alles mee gezegd. Pa verdiende weinig, maar was blij werk te hebben, want het was midden in de crisistijd. Er waren veel werklozen in het dorp, die aangewezen waren op enkele guldens steun per week. Ik denk wel eens, die crisistijd heeft mijn ouders voor het leven getekend. Alles draaide om werk, alles draaide om eten. Vader trachtte zijn karig loontje aan te vullen door zoveel mogelijk bij te klussen, voor mensen, die in onze ogen rijk waren. Meestal kwam hij 's avonds pas tegen elf uur thuis, maar stond even goed de andere morgen weer om 6 uur op de stelling. Vader stond centraal in het gezin. Eén keer per week kwam er een stukje vlees of worst op tafel en dan was het grootste stuk voor hem, want hij moest sterk blijven. Mijn moeder offerde zich geheel op en stopte vader dingen toe, die ze zelf uit haar mond spaarde. Aan zichzelf kwam ze nooit toe en er was niemand

die daar iets van zei. Het leek wel of het zo hoorde. Ze was ook nooit ziek, althans dat dachten we omdat ik mij niet kan herinneren dat ze ooit overdag in bed is gebleven. Zolets was gewoon ondenkbaar. En nu, sinds Anny in het ziekenhuis ligt, ben ik daarover gaan piekeren. Weet je, het is eigenlijk bij ons niet anders gegaan, al hebben we geen crisis gekend. Evenals mijn vader vond ik die zorg allemaal maar vanzelfsprekend en ben ik dus al die jaren tekort geschoten. Een vrouw hoorde thuis te zijn, redeneerde men vroeger. Huisvrouw was geen beroep en haar enig recht was het aanrecht.

Natuurlijk kwam ook bij Anny de zorg en de opvoeding van de kinderen voor het overgrote deel bij haar terecht, want, zo redeneerde ik, zij was immers de hele dag thuis. Aan huis gebonden natuurlijk, dat weet ik nou. Aan het huishouden heb ik nooit geen poot uitgestoken. Je gaat toch geen vrouwenwerk doen? Ik heb dat ook altijd een beetje belachelijk gevonden van mijn zoon en schoonzoon. Vooral als ik ze luiers zag wisselen en verdond, ze waren er nog handig in ook, de wafjes...

En toen draaide Anny het ziekenhuis in en voor het eerst sinds al die jaren werd er niet voor mij gezorgd. Mijn kinderen wonen ver weg en ik kwam al snel tot de ontdekking dat ik de handen uit de mouwen moest steken. Nu, ik kan wel zeggen, het is voor mij een openbaring geworden. Ik heb er maar één woord voor 'geestdodend'. Wat een verschrikkelijke sleur moet Anny haar huwelijk zijn geweest. Drie keer per dag afwassen, brrr., stoffen, stofzuigen, bedden opmaken, koken, wassen, strijken en tussendoor nog de jengelende kroost verzorgen. Ook 's avonds nooit stil, want dan zat ze sokken te stoppen, verstelwerk te doen of er moesten truien voor de kinderen worden gebreid. Ik heb godbeterd nog wel eens geroepen "kan het niet wat zachter", als ze in de keuken met de borden stond te rammelen en ik naar het journaal zat te kijken. En dan die sleur man, elke dag hetzelfde, ook zandags nota bene. En ik heb dat altijd de normaalste zaak van de wereld gevonden. Eerlijk gezegd dacht ik altijd dat zij het maar goed had. Lekker heel de dag thuis en geen haas op de steiger. Sjonge, sjonge, wat had ik het goed en wat heb ik me

misrekend. We praten nl. niet over een 'foutje bedankt', maar over 46 jaar in successie 'miskleun'. Dat kun je toch nooit meer goed maken?" Zo, dacht ik dus, los dat maar even op. Ad. Bart zat niet alleen met zijn eigen levensgroot schuldcomplex, hij had er ook dat van zijn vader maar even bij opgeladen. Eigenlijk was dat voor voor psychologen of moest er op zijn minst een haptonoom aan te pas komen.

"Bart", probeerde ik, "je hebt mij natuurlijk niet voor niets opgebeld en natuurlijk heb ik hier geen pasklaar antwoord op, maar als troost kan ik je om te beginnen aanbieden dat je lang niet de enige bent van onze generatie die met dit probleem worstelt. Een pluspunt is echter wel, dat je één van de weinigen bent die tot inkeer gekomen is. Dat is voorlopig een pré waar je iets mee kan doen. Mijn advies is derhalve, zodra Anny thuis komt het roer radicaal om te gooien. Blijf een hand toesteken bij de huishouding. Geef ze het gevoel dat ze ook een beetje gepensioneerd is en breng eens een bloemetje mee. Laat ook eens merken dat het niet maar vanzelfsprekend is dat je overhemden gestreken in de kast liggen." Een paar maanden later was ik toevallig in de buurt en besloot even langs te gaan. Anny deed open..., Bart had de bel niet gehoord, hij was aan het stofzuigen. Van zijn trauma was niets meer te bespeuren. Opgetogen vertelde hij onder de koffie dat ze de juiste formule hadden gevonden. Voor de middag hielp hij Anny en 's middags trokken ze er samen op uit. Hij was lid geworden van de VOMI en samen gingen ze naar de bijeenkomsten in de regio. Hij was weer een paar uur onder de sobats en Anny had er onder de vrouwen al heel wat nieuwe contacten opgedaan. Wat overigens goed van pas kwam, zei ze, want er waren haar de laatste jaren al heel wat vriendinnen ontvallen. Hopelijk, dacht ik, hebben ze nog wat fijne jaren te gaan, Bart is weer Bart en Anny leeft helemaal weer op. De romantiek van Jan Tippel blijkt nog niet uitgeblust. "Hoe gaat het nou Anny", vroeg ik bij de voordeur, want Bart wou zijn karwei even afmaken. "Geweldig Ad", zei Anny. "Bart schijnt plotsklaps waardering voor mijn werk te hebben gekregen. Voor de middag doen we

samen de huishoudelijke karweitjes en 's middags zijn we de holt op. Het lijkt wel één doorlopende vakantie. Bart is weer de Bart van vroeger, toen hij thuis kwam uit Indië. Het is alsof we opnieuw verkering hebben." "Nou", zei ik, "dat is toch prachtig Anny". "Ad", zei ze, "ik ben zo blij, dat je mij nog even bij mijn echte naam noemt, want dat is het enige, in de nieuwe situatie, wat ik nog steeds niet begrijp. Vanaf het moment dat ik uit het ziekenhuis ben gekomen heeft hij mij nooit meer met mijn eigen voornaam aangesproken. Sindsdien noemt hij mij aldoor "SUZE".

Ad van Hooijdonk (2-6 R.I.),
VOMI Noord-Brabant West

S.D.V.

Minister-President Kok heeft het nieuwe onderkomen van de Stichting Dienstverlening Veteranen geopend. Een persoon die, zover ik weet, nooit afstand heeft genomen van gedragingen welke de toenmalige minister van EZ (dhr. Van Mierlo) onder zijn leiding, zich indertijd veroorloofde. En deze minister was, naar ik meen, niet de enige in die periode. Contacten onderhouden met een deserteur uit een leger, wat door een democratie is uitgezonden om orde en vrede te herstellen, kan toch niet als op een democratische wijze land en volk dienende worden aangemerkt. Een aanmoediging voor militairen om (ter plekke) zelf maar te beoordelen aan welke kant ze mee gaan doen. Met eerbied voor gesneuvelden heeft dit al helemaal niets te maken. Het is eerder een verwerpelijke psychische aanslag op veteranen en nabestaanden. Een grovere belediging aan het adres van zoveel rechtschapen landgenoten is nauwelijks denkbaar. Met instemming dus van hen die hebben gezwegen en toch de macht om dat gedrag direct-publiekelijk te veroordelen. Daarmee deelhebbend aan dat optreden omwille van een politiek voortbestaan. Die belediging wordt niet uitgewist door in een toespraak achteraf de kool en de geit trachten te sparen. Ik ben van mening dat deze persoon, zeker voor Indië- en Nieuw-Guineaveteranen, niet eerste keus zou zijn geweest voor de opening, gezien dit verleden.

Tegelijk met het in gebruik nemen van het nieuwe gebouw door S.D.V. verdwijnt het reeds jaren verschijnende veteranenblad, 'De Opmaat'. Daarvoor in de plaats is het blad, 'Checkpoint' bedacht, met andere redactie en uitgever. Een wantrouwenwekkende naamgeving van een blad over en voor Nederlandse veteranen. Tot meerdere glorie van naar Brussels lof en goud hunkerende mensen steeds meer vreemdeling worden in eigen land is meer als vervelend. Ik meen dat de naam iets controlerend betekent en degenen die controleert is nogal belangrijk.

Laten we hopen dat S.D.V. niet omwille van de smeer de bekende kandeleer gaat likken. Zodat het geen soort wurgstelsel van vrije meningsuiting en een politiek reclamablend wordt. Plattelandsmensen zijn nogal wantrouwend t.o.v. veranderingen. Niet altijd met verfinde uitdrukkingen dat wantrouwen verwoordend. Maar hebben we vaak een zesde zintuig ontwikkeld voor naderend gevaar.

Ik ben zo'n plattelander en daarom krijg ik de neiging de legerpredikant te velde (ds. Kramer of Kramers) na te zeggen: "Wij mannen van de eerste minuut worden belazerd tot de laatste seconde".

Foel dominee! Maar misschien had U wel gelijk en hebt U het nog. Want de lucht is niet helemaal zuiver waarschuwt dat zesde zintuig. Het blijft dus levenslang op patrouille en opletten voor hinderlagen.

"Dat mos me effe van ut hart" zeggen ze dan in de polder.

Ik heb overigens begrepen dat de redactie van 'De Opmaat' het werk t.b.v. de veteranen en hun aanhang wil voortzetten. Mocht er een mogelijkheid zijn dat werk ook nog d.m.v. een hernieuwde uitgave. In de vertrouwde opzet, gestalte te geven, zal dit m.i. door veel mensen op prijs worden gesteld. Ik denk dat het evenzeer door velen wordt gewaardeerd U te bedanken voor het pionierswerk wat U voor hen heeft gedaan. Mogen wij U dan tevens succes wensen bij hetgeen U voor ons nog wil en kan doen. Uiteraard mag dit voor allen gelden die zich inzetten voor veteranen.

Er is nog heel veel recht te zetten.

A. Kayim, Dordrecht

Boekbespreking

"Naar de Oost"

'Oorlogsvrijwilligers naar
Nederlands-Indië 1945-1948'

Auteur: Pieter Brugman.

Een fraai gebonden boek, 216 pagina's.

Prijs f 39,90. Uitgeverij

Voorhoeve (Postbus 5018, 8260 GA

Kampen) ISBN 90 297 1629 0.

Gellustreerd. Formaat: 16 x 24 cm.

Een geschiedenis van het
Veluwebataljon - De Haantjes, OVW.
(1-8 RI, U Brigade).

Het boek is opgedragen aan de 27 in
Indië gevallen sobats van 1-8 RI.

"Naar de Oost" is weliswaar een
typisch matenboek, maar zeer goed
geschreven en gedocumenteerd. Dit
boek van Pieter Brugman, een deel-
nemer, behelst de lotgevallen van De
Haantjes, een oorlogsvrijwilligersba-
talion (OVW-ers) in Indië en daarvoor
in Nederland.

De ondertitel van dit uitstekende
werk zou hebben kunnen luiden: "Van
illegaal werker tot Indiëveteraan".

Het OVW-Veluwebataljon waar de
auteur in diende, was een typisch
OVW-bataljon, voortgekomen uit de
illegaliteit en de NBS, de
Nederlandse Binnenlandse
Strijdkrachten, getypeerd door de
reeds in het verzet gesmede kame-
radschap en solidariteit onder alle
omstandigheden.

Vol enthousiasme stelden deze oude-
verzetsdeelnemers zich beschikbaar
voor de strijd tegen Japan en de be-
vrijding van Indië.

In de Oost beleefden ze vele goede en
aare dingen.

De strijd tegen Soekarno's guerilla's
was hard en gevaarlijk. De eerste
teleurstellingen die deze jongens te
verwerken kregen was de ervaring
dat ze aanvankelijk niet in Indië,
maar op Malakka terecht kwamen.
Het verblijf op dat destijds nog
Engelse schiereiland wordt levendig
beschreven. Dit verslag levert een
reëel beeld op van het leven onzer ge-
gijde militairen in dit Britse ballin-
genoord.

Deze episode van Britse tegenwer-
king, van alles wat Nederlands was

in de Oost, zo kort na de gezamenlijk
gestreden Tweede Wereldoorlog, is
tot op heden in onze nationale ge-
schiedschrijving te weinig belicht.
En dan, na Malakka, volgt voor onze
Haantjes dan eindelijk; Indië. De tijd
daar doorgebracht is alle oud-
Indiëgangers te goed bekend, met al
zijn ups en downs. Na jaren van strijd
en ontbering volgde tenslotte de
teleurstellende terugkeer in Patria.
(1948).

Brugman verwoordt al deze, al zo
vaak beschreven Indische lotgeval-
len, in zijn geval gezien vanuit de er-
varingen van 1-8 RI op een bosiende
en treffende manier.

Komt steeds weer met verhalen over
deze periode in onze vaderlandse ge-
schiedenis. En steeds is het helaas
weer om te huilen, maar tegelijk om
er trots op te zijn, alle ons veteraan-
blazen besmeurende spraken van
lieden die het zelf niet meemaakten
ten spijt.

Echt een boek om aan te schaffen.

J. Zwaan

"Troostmeisjes"

'Verkrachting in naam van de keizer'

Door Brigitte Ars. Paperback.

319 pagina's. Prijs f 39,-. Uitgeverij

De Arbeiderspers Amsterdam. 2000.

(Adres: Heregracht 370-372.

Postbus 2877, 1000 CW Amsterdam.

Fax 020-6224937. Tel. 020-5247500).

ISBN 90 29500 247. NUGI 641.

Aldus sprak Zarathoestra: "Schaamte

is des mensen geschiedenis".

Daaraan dacht ik tijdens het lezen
van dit boek. De titel verwijst naar de
praktijk in de Japanse legerborden
tijdens de Tweede Wereldoorlog (en
daarvoor).

Veel over de dwangprostitutie in de
Japanse legerborden was reeds be-
kend. Maar de helft was ons nog niet
aangezegd. Het werk van mevrouw
Ars is een realistische weergave van
een gruwelijk gebeuren: de gedwon-
gen prostitutie in Japan en de door
Japan bezette gebieden in Azië.

Jammer is alleen dat Brigitte Ars de

inhoud van haar boek af en toe bui-
ten haar oevers laat treden. Om ver-
gelijkingsmateriaal te vinden behan-
delt de schrijfster de volgens haar
identieke praktijk van gedwongen
prostitutie in Hitler-Duitsland. Deze
materie heeft Ars helaas onder een
sterke microscoop gelegd. Het is vaag
en zonder concrete bewijsvoering.
Maar, zo vraag ik mij af, moest de
schrijfster buiten de door de titel ge-
dekte inhoud van haar boek treden
als de Japanse werkelijkheid al zo
wesprekend is? Mevrouw Ars behan-
delt deze tot de verbeelding sprekende
materie op indringende en vaak
emotionele wijze. Weliswaar lekt
haar feministische en marxistische
zienswijze vaak te duidelijk tussen de
regels van haar werk uit. Dat is jam-
mer. Maar de barre werkelijkheid van
het gegeven wordt er niet minder om.
Wat Brigitte ons, mijns inziens, helder
wil tonen is de slechtheid van de
mene, de man in het bijzonder. Vooral
politiek rechts denkende mensen en
militairen, opnieuw in het bijzonder,
moeten het ontgelden. Neiging tot
generalisatie op ideologische gronden
en sterke sexgerichtheid gepaard aan
militaristische vreedheid is de
schrijfster helaas niet vreemd.
Ondanks deze euvels blijft
"Troostmeisjes" een reëel en informa-
tief boek.

Lang is de mensheid, omwille van het
nog steeds geldende burgerfatsoen,
de rauwe werkelijkheid van de
dwangprostitutie, wereldwijd, ont-
houden. Welnu Ars probeert, en mijns
inziens geslaagd, dit taboe met dit
boek te doorbreken. De schrijfster
geeft vele voorbeelden uit de praktijk
van massaverkrachtingen, ook recente
(bijvoorbeeld Kooovo). Wel miste ik
in deze reeks van voorbeelden de af-
schuwelijke honderdduizendvoudige,
waarschijnlijk miljoenvoudige
massaverkrachting, gepleegd door
het rode leger bij zijn opmars in
Duitsland (1945). Is deze verschrikke-
lijke orkaan van seksueel geweld door
de hengsten uit de stal van Stalin,
volgens Brigitte misschien te veront-
schuldigen, omdat de slachtoffers,
volgens de schrijfster, Nazi-vrouwen
betroef?

"Troostmeisjes" is een boek om
kennis van te nemen.

Homo homini homo: De mens is de
mens een wolf, of waarschijnlijk toch
een wolf.

J. Zwaan

Verenigingsnieuws

Canada

Secr. D. Wallinga
35 Kingknoll Drive
"Kingtower" Apt. # 402
Brampton Ont. L6Y 5G5
Canada
Tel. (905)452-7743
Fax (905)452-8254

VOMI Canada hield haar jaarlijkse picknick weer in het mooie Rockwood Conversation Park. VOMI Canada telt 480 leden.

Door de Friese reünie 'Simmer 2000' waren er een aantal leden in 'It Heitelan' (Friesland) en was de opkomst dus niet zo groot als voorgaande jaren. Toch waren er zo'n 150 personen aanwezig die de openingswoorden van voorzitter Wim Wiersma aanhoorden, gevolgd door enkele mededelingen van de secretaris.

Hierna werd onder een overkapping en onder de hoge bomen de zelf meegebrachte lunch gebruikt en werden er zo hier en daar weer sterke en minder sterke verhalen verteld over de Indië-tijd 1946-1950.

Aan de middagwandeling door het park, het vorig jaar afgelast vanwege te hoge temperaturen, werd door een veertigtal personen deelgenomen, met als gids Riet van Duyn.

Als gasten uit Nederland (Berkel Enschoot) waren aanwezig Jan van der Ham (secr. VOMI Noord-Brabant Oost) en echtgenote.

VOMI Canada heeft een Rijnsreis geboekt van 22 tot 29 oktober 2001. De secretaris verwacht nog wat meer details te kunnen geven bij de algemene jaarvergadering op 28 oktober 2000, die evenals voorgaande jaren weer gehouden zal worden in de Heritage Hall van Holland Christian Homes in Brampton.

Uw secretaris heeft hiervoor de bekende schrijver van de boeken "The Dutch Touch in Ontario" en

"To All Our Children", Albert van der Mey, uitgenodigd voor een spreekbeurt.

Het was de vice-voorzitter, Joop Huisman, gegeven om op zijn bekende manier de vele gedeponeerde prijzen te verloten, waaronder een paar abonnementen op de Nederlandse courant en het dames weekblad Margriet.

De eerstvolgende jaarvergadering van VOMI-Canada is vastgesteld op 28 oktober 2000 in Brampton, Ontario. Voor de verloting is door Canada Airlines Ltd. weer, reeds voor de derde keer, \$ 3000 ter beschikking gesteld voor 2 tickets Toronto - Amsterdam v.v.. Dit wordt door VOMI-Canada zeer op prijs gesteld. De Rijncruise voor VOMI-Canada in september 2001 is reeds voor 80% uitverkocht.

Donald Wallinga

Drenthe/ Groningen

Secr. J. Plat
Sassenbergen 71
3531 GW Berger
Tel. 0599-235666

Het zit er weer op. De kop van de activiteiten voor het komende seizoen is er af. De veteranendagen op de Joh. Post kazerne te Havelte zijn geweest. Hopelijk heeft u het weer goed gedaan om met zoveel gelijk gestemde zielen weer bij elkaar geweest te zijn en hebt u daar van genoten. Fijn, dan hebben we als bestuur de juiste snaar weer geraakt. Voor 24 november a.s. staat nog de Johan Willem Friso kazerne te Assen op de rol en we hopen dat alles ook daar naar wens mag verlopen.

Mogen wij ons nog eens oproepen om

in uw familie- en kennissenkring wat rechtvaardigheid aan het bestaan van de VOMI te geven? Er zijn onder onze leden, sobats, die daar toch wel steeds intensief mee bezig zijn. Zij laten geen gelegenheid voorbij gaan om het bestaan van de VOMI ter sprake te brengen. Dit resulteert er in, dat wij op het secretariaat toch wel vaak van deze zelfde mensen een aanmeldingsformulier krijgen toegezonden met weer een nieuw lid. Er lopen nog genoeg sobats rond die nog steeds geen lid zijn. Doet u ook eens mee? Het licht bij de VOMI mag nog lang niet uitgaan, want er is nog steeds veel te doen voor de meerdere erkenning van de veteraan. Vraag eens naar een aanmeldingsformulier bij uw eigen afdelingsbestuur.

Wat en waar is binnen onze vereniging binnenkort een gezellige middag, waar u hartelijk welkom zult zijn, in welke plaats dit ook zal plaats vinden.

Afdeling Assen

In Deurze in café-restaurant 'De Aanleg' wordt op woensdag 15 november a.s. een gezellige middag georganiseerd. Dhr. Adriaansen zal u vertellen over het thema 'Van knol tot praalwagen'. Precies, u heeft het al geraden, het gaat over het corso gebeuren. Onvoorstelbaar wat er allemaal moet gebeuren, voor u zo'n prachtige praalwagen voor u lange zlet rijden.

Aanvang van de middag: 13.45 uur.

Afdeling Hoogeveen

De 'Mauritshof' is de plaats van de bijeenkomst en dat zal op donderdag 16 november a.s. een heel apart samenzijn worden. De afd. Hoogeveen gaat nl. haar 10-jarig bestaan vieren en naar het schijnt met een heel leuk programma. Natuurlijk wilt u daar bij zijn en daarom van harte uitgenodigd. Enkele bestuursleden van deze

afdeling zijn vanaf het eerste uur bezig geweest om u als bezoeker steeds maar weer een gezellige bijeenkomst voor te schotelen. Ze hebben het verdiend om deze middag even in het zonnetje gezet te worden.
Aanvang bijeenkomst: 13.30 uur.

Afdeling Meppel

Hier heeft men op woensdag 8 november a.s. een middag georganiseerd in zaal Scholtmeijer te Havelte. Veel gezelligheid staat u te wachten met het duo 'De Eigenhelmers'. U moet beslist geen verstek laten gaan, want dan heeft u naderhand wel iets gemist.
Als altijd: aanvang 13.30 uur.

Afdeling Zuid-Oost Drenthe (secr. Dalen)

Donderdag 23 november a.s. heeft men hier geprikt voor de eerste bijeenkomst in het nieuwe seizoen. Als altijd natuurlijk weer in de gezellige zaal van restaurant 'Cornelis' te Dalen. Bij het schrijven van deze tekst, is bij het secretariaat niet bekend wat er op het programma zal staan, maar het bestuur daar kennende, komt dit beslist wel goed. Ook hier van harte uitgenodigd.
Aanvang: 13.30 uur.

Nog even de spelregels. Overal hartelijk welkom, waar u ook woont. Wel wordt er van u verwacht, dat u een kleinigheid mee neemt voor de verloting, die doorgaans overal gehouden wordt om de kosten te drukken. Voor de bijeenkomst van de afd. Meppel te Havelte kunt u dit achterwege laten.

In Groningen komt men er deze keer wat bekaaid af, want daar heeft men nog niets kunnen organiseren voor de maand november. Denkt u echter maar zo, "wat in het vat zit, verzuurd niet". In de volgende "Sobat" is u er beslist bij.

J. Plat

Friesland

Secr. Drostlaan 66
8303 EE Emmeloord
Tel. 0527-616717

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham
De Kroon 60
5056 EC Berkel Enschoot
Tel. 013-5400380/Fax 013-5400381

15 augustus herdenking in Geldrop

Op dinsdagavond 15 augustus 18.30 uur vond voor de 2e keer een herdenking plaats bij het monument in Geldrop. De opkomst was groot: ca. 400 mensen. Geldrop krijgt hierdoor meer en meer een regio-functie.

Wij zouden het op prijs stellen als er nog meer VOMI-leden uit de omgeving zouden komen en wij hebben inmiddels de gemeente Geldrop gevraagd ons tijdig de gegevens van deze herdenking door te geven, zodat wij die dan in de 'Sobat' kunnen publiceren.

Hou in ieder geval deze herdenking voor volgend jaar in de gaten, want dit is beslist geen lokale gebeurtenis meer, er waren veel Indische groeperingen aanwezig. Ter vergelijking: in Den Haag waren die dag ca. 2.500 personen bij de herdenking aldaar. De afscheidnemende burgemeester Leijten, alsmede de voorzitters van MADJOE en VOMI hielden een toespraak en Sara Joan v.d. Kallen vertelde op ontroerende wijze over haar herinneringen aan haar ouders in Indië. Namens onze vereniging legden uw voorzitter en secretaris een bloemstuk bij het monument voor de 3 gesneuvelden, uit Geldrop afkomstig. Het geheel werd omlijst met muziek. Na afloop werd onze voorzitter door omroep Brabant geïnterviewd. Aan het eind van deze plechtige bijeenkomst werd door bijna alle aanwezigen deelgenomen aan een Indische maaltijd in een nabijgelegen basisschool. Door de goede weersomstandigheden

waren ook buiten tafels geplaatst. De contacten met vele vrienden, binnen en buiten de vereniging waren als vanouds.

Deze herdenking was stemmig en sfeervol. Wij hopen op een lange traditie. Geldrop bedankt!

Links voorzitter en Rechts secr. VOMI Noord-Brabant Oost

15 augustus herdenking in Vught

Ook in Vught vond de jaarlijkse herdenking plaats bij het monument voor 3 gesneuvelden uit Vught afkomstig.

Deze bijeenkomst vond plaats om 3 uur 's middags. Na een korte toespraak van ons lid Piet Peters, initiatiefnemer van het monument, volgde een minuut stilte, waarna de Nederlandse vlag werd gehesen. Het daarop volgende bloemendefilé werd geopend door burgemeester J. de Groot en enkele bestuursleden van onze vereniging. Veel nabestaanden en belangstellenden volgden, zodat het monument bedolven werd onder een bloemenzee. Deze plechtigheid werd o.a. bijge-

woond door ca. 80 Oud-Indiëgangers. Onder de overige aanwezigen bevonden zich ook een aantal jongeren, hetgeen ons sterkt in de overtuiging dat het herdenken van gesneuvelde veteranen van generatie op generatie door gaat.

De groep veteranen wordt steeds kleiner en onze hoop is dan ook gevestigd op de jeugd, want: De jeugd heeft de toekomst!

Nieuwe leden

In de stille zomerperiode zijn er toch weer 13 nieuwe leden bijgekomen. Wij heten ze van harte welkom, want wij hebben deze hard nodig, daar wij wekelijks berichten van overlijden ontvangen.

De nieuwe leden zijn vooral te danken aan een werving onder de adressen, die wij de laatste tijd weer binnen kregen. De aanhouder wint, dus blijf ons helpen.

Najaar komt weer

Als u dit leest zijn we gestart met onze bijeenkomsten in de regio. U krijgt bericht als u in de betreffende regio woont, maar houd ook de dag- en weekbladen in de gaten.

Canada

Uw secretaris is in juli jl. in Canada o.m. op bezoek geweest bij de jaarlijkse picknick van VOMI-Canada, waar eveneens een lid van onze vereniging, afkomstig uit Deurne, aanwezig was.

Onze vrienden in Canada gaven de secretaris groeten aan sobats in het bijzonder mee, maar zeker ook aan de Oost-Brabanders.

J. v.d. Ham

Noord-Brabant West

2e sect. mev. M.C.A. Looyen-van Reusel, Cameedijk 1
4706 EG Roosendaal
Tel. 0165-560546

Bijeenkomst in Zevenbergen

Voor hen die zich in maart jl. hadden opgegeven, was er op 2 maart een extra Brabantse koffietafel in de zaal van sobat Aarts in Zevenbergen. Er waren ongeveer 100 personen aanwezig, waarvan veel van onze dames.

De vice-voorzitter, dhr. G. Malipaard, opende de bijeenkomst met de traditie getrouwe één minuut stilte om de overleden sobats te herdenken.

Daarna heette hij iedereen van harte welkom, speciaal onze vrienden van Madjoe Breda en Zuid-Holland Zuid en wenste ons smakelijk eten en een gezellige middag.

Na de maaltijd kwam de loterij aan de orde. De opbrengst van de loterij was bestemd om de kosten van het inmiddels gereedgekomen vaandel te dekken.

Het vaandel werd voor de eerste keer tentoongesteld op het podium. Dat de initiatiefnemers, ontwerpers en uitvoerders een prachtig stuk werk geleverd hebben, bewees het overweldigend applaus van de aanwezigen in de zaal. Bekend werd gemaakt dat de officiële overdracht zal plaats vinden op 23 september a.s. om 19.00 uur in Zegge (zaal Kerkzicht).

De opbrengst van de loterij was ruim 700 gulden. Het aantal prijzen was zo groot, dat de verloting in drie gedeelten moest plaats vinden.

Om ongeveer 17.00 uur ging iedereen, na een gezellige middag gehad te hebben, opgewekt naar huis.

Bijeenkomst in Bergen op Zoom

Op 23 augustus hadden we onze eerste najaarsbijeenkomst in de welbekende nieuwe zaal van de Raayberg. Er waren 103 personen aanwezig, waarvan één Vomi-lid uit Canada. Zoals gewoonlijk werden onze overleden sobats herdacht en werd er wat algemene informatie verstrekt met als bijzonder onderwerp het probleem van: "VOMI, hoe nu verder".

De koffie stond voor iedereen klaar en we hadden weer voor de nodige hapjes gezorgd. De loterij met vele prijzen bracht weer wat centjes in de kas van de penningmeester. Er werd aan de verschillende tafeltjes weer onderling het nodige verteld. De tijd vloog voorbij en tegen vijf uur gingen we voldaan naar huis.

Programma voorjaar 2001

Alhoewel bij de inlevering van de copy ons najaarsprogramma praktisch nog moet beginnen, vermeld ik hierbij ons programma voor het voorjaar 2001.

Dinsdag

9 januari nieuwjaarsbijeenkomst in Zevenbergen

Woensdag

24 januari in Bergen op Zoom

Woensdag

14 februari in Prinsenbeek

Dinsdag

20 maart in Zevenbergen

Dinsdag

8 mei in Zegge

Donderdag

26 april jaarvergadering in Kruisland

Zaterdag

16 juni viering van ons 10-jarig bestaan in bosbad Hoeven

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Sect. E. Pereboom

Postbus 2163

1000 CD Amsterdam

Tel. 020-6149804

Overijssel

Sect. L. Jaspers Foyer

Almeloseweg 80

7691 RG Vriezenveen

Tel. 0546-561348

Rivierenland/Oost Gelderland

Sect. R.W. Gosselink

Koekoekstr. 43

3815 SH Amersfoort

Tel. 033-4724090

15 augustus

De dag waarop 55 jaar geleden Japan capituleerde en de 2e Wereldoorlog was afgelopen. Op veel plaatsen werden herdenkingsbijeenkomsten gehouden en zo kregen wij uitnodigingen uit meerdere gemeenten om deze bij te wonen. Helaas konden wij ons niet in vieren delen en overal tegelijk aanwezig zijn. Wij moesten dan ook een keus maken en hopen dat de organisatie-comités daar begrip voor hebben.

7 september

De dag van de "7-september-divisie"

in Roermond, waar ongetwijfeld weer vele duizenden sobats, die in het verre Oosten hun laatste rustplaats vonden, werden herdacht.

8 september

De dag waarop in Nijmegen de jaarlijkse herdenking van de tientallen gesneuvelde Nijmegenaren in de jaren 1945 - 1962 plaats vond. Sinds de tot standkoming van de plaquette is dit een traditie geworden, waarbij de gemeente Nijmegen als gastheer optreedt.

14 september

De dag waarop helaas slechts een zeer beperkt aantal, maar wel goed gemotiveerde leden onze jaarvergadering in het KTOMM Bronbeek bezochten en waar rekening en verantwoording werd afgelegd over het in 1999 gevoerde beleid en uitvoering van gedachten werd gewisseld over de toekomst van de VOMI en de activiteiten in het komende seizoen. De verslagen van deze bijeenkomsten worden in het december-nummer opgenomen.

Th.J. Koning

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens
Chico Mendessstr. 67
3573 AW Utrecht
Tel./Fax 030-2716895

Op 15 augustus jl. is er een herdenking geweest bij het Indië-monument Utrecht.

Om 10.30 uur was er een ontvangst in de aula van de R.K. begraafplaats St. Barbara, waar velen gehoor aan hebben gegeven. De voorzitter van het Comité Indië-Monument, de heer A.G.A. Dres, heette iedereen welkom en in het bijzonder de nabestaanden, Mevrouw Brouwer, burgemeester van de stad Utrecht en de wethouder, de heer Haitsma, de korpschef van de gemeente politie, de garnizoenscommandant Utrecht en 't Gooi en verschillende Veteranen organisaties. De voorzitter vond het prijzenswaardig van het huidige kabinet, dat 15 augustus tot officiële herdenkingsdatum heeft uitgeroepen. Het Comité Indië-Monument heeft daarom positief gereageerd op het initiatief van

het gemeentebestuur om in navolging van de herdenking in onze residentie. Op ons Monument staan weliswaar de jaartallen 1945-1962, maar wij weten dat er namen op staan van enkele K.N.I.L.-militairen. Om 11.00 uur begaven we ons naar het monument waar de burgemeester als eerste een krans legde namens de gemeente, gevolgd door een krans van het Comité. Vele bloemstukken volgden van o.a. het Garnizoen Utrecht en 't Gooi, Politie, de Wapenbroeders, A.V.O.M., C.O.M. en de V.O.M.I. Utrecht en 't Gooi. Daarna volgde een defilé van alle aanwezigen. Groot was de opkomst en met het zingen van het Wilhelmus werd de plechtigheid besloten.

Ook veel reacties ontvangen over het nieuwe blad "Check Point". Een schrijven van één onzer leden wil ik u niet onthouden.

Mijn naam is Joh. Hartog, als dienstplichtig militair in mei 1946 in dienst getreden en in hetzelfde jaar uitgezonden naar Nederlands Oost-Indië voor een periode van 3 jaar en 3 maanden, ingedeeld bij de V-Brigade, militaire prestaties alom bekend. Hierbij een oproep aan alle lezers van "Sobat" om massaal te protesteren tegen de naam "Check Point", zodat het weer de vertrouwde naam "Opmaat" krijgt.

Ten tweede: Om ons te vereenzelvigen met de militairen die als beroeps of vrijwilliger naar de diverse vredemissies zijn uitgezonden stuit mij tegen de borst. Voor veel geld en faciliteiten hebben zij gemiddeld een half jaar met weinig gevechtshandelingen hun tijd uitgediend. Dat zij de status **Veteraan** krijgen gaat mij/ons te ver, dan hebben de dienstplichtige militairen na 1950, die hun dienstdaag in Frankrijk en Duitsland hebben volbracht meer recht op deze eretitel van **Veteraan**.

Laten de vredemissies-militairen zelf een doelgroep oprichten, opdat zij los van ons daar hun trauma's kunnen bespreken en verwerken. Aldus sobat Joh. Hartog, lid van VOMI Utrecht en 't Gooi.

Zaterdag 16 december a.s. is de jaarlijkse herdenking bij het Indië-monument in Utrecht.

A.J.B. Martens

De Veluwe

Secr. H.G. de Ruygt
Kleinhaversteeg 27
6717 GZ Ede
Tel. 0318-630510

Een aantal vakanties zijn alweer voorbij, enkele genieten daar nog van. Maar de nazomer met de verschillende activiteiten komt er alweer aan. Zo hebben we op 13 september een gezellige middag gehad in het A.M.T. te Stroe met een optreden van een accordeonist. We hopen dat men hiervan genoten heeft en met wat hapjes en drankjes was het best een gezellige middag.

Er zijn door het hoofdbestuur stappen ondernomen om duidelijkheid te krijgen over de toekomst van de VOMI. De meningen van de verschillende verenigingen zijn gevraagd. Daaruit zal moeten blijken wat de verenigingen voor ogen hebben. Er blijken nogal wat verenigingen te bestaan die veelal hun eigen programma hebben. Het zal voor het hoofdbestuur niet gemakkelijk zijn om een zo goed mogelijk voorstel of eventueel een beslissing te nemen, maar met z'n allen moet er toch uit te komen zijn.

U heeft allen de uitnodiging ontvangen voor 13 september (reeds geweest) en 23 november. Wat het eindejaars-diner betreft wil ik nogmaals benadrukken, wat betreft het storten van uw bijdrage. Middels uw acceptgiro-betaling noteren wij uw naam op de lijst die naar de chef-hofmeester van de Generaal Spoorkeizerne wordt gezonden. Die organisatie stelde een uiterste datum van aanmelden vast, t.w. vóór 10 november a.s.

Dit in verband met de inkopen die gedaan moeten worden. Aanmeldingen na 10 november worden door hen niet geaccepteerd.

Om teleurstellingen te voorkomen, maak dan a.u.b. uw betaling op tijd over. Wij hopen op een goede opkomst.

H.G. de Ruygt

Zuid-Holland Noord

Secr. J.W. de Jong
Merellaan 247
3145 EJ Maassluis
Tel. 010-5927786
e-mail: jwdjong@kabelfoon.nl

Bestuur

Zowel de secretaris alsook de penningmeester hebben een internetaansluiting waardoor wijzigingen in het ledenbestand effectief en snel verwerkt kunnen worden.

Hierdoor is de ledenadministratie bij ons bestuurslid J. Ausma overbodig geworden en is zijn functie nu algemeen lid van het bestuur. Tevens treedt de heer Ausma als contactpersoon op voor de redactie van de 'Sobat' met de drukkerij Koninklijke De Swart.

Wijzigingen van belang voor onze ledenadministratie, bijv. verhuizing, overlijden etc., moeten gezonden worden aan onze secretaris (zie links boven). Toezending aan de secretaris van VOMI Nederland, de heer Determan, kan vertragend werken.

Regiobijeenkomsten

Op 24 oktober a.s. zijn de sobats uit Den Haag, Voorburg, Rijswijk e.o. welkom in het voorlichtingscentrum van het Ministerie van Defensie op de Kalvermarkt 38 te Den Haag. Mogelijkheden met het openbaar vervoer zijn legio, bijv. vanaf C.S. lijn 1,2,3,6,7,8,9,10,16 of 17 resp. bus 4,5,18 of 20. Vanaf 13.30 uur is de ontvangst met koffie/thee. Er zal 's middags een film worden vertoond. Introducees zijn hartelijk welkom.

Op 14 november is er voor de regio Westland een bijeenkomst in Maassluis in zalencentrum 'De Koningshof' aan de Uiverlaan tegenover winkelcentrum 'De Koningshoek'. Gastspreker is sobat S. v.d. Kooij (oud Maassluiser), die over zijn ervaringen bij het opzetten van een zulfabriek begin 1999 in Sukabumi, zal vertellen. Een en ander wordt met dia's toegelicht. Zaal open 13.30 uur.

Ook in 2001 zijn verschillende bijeenkomsten gepland:

Regio Bollenstreek:
januari in Lisse, gebouw
'De Kleine Engel' aan de Hereweg.

Regio Alphen a/d Rijn:
12 februari in Alphen in gebouw
'De Bron', Troubadourweg.

Regio Zoetermeer:
februari.

Regio Leiden:
maart/april.

Regio Delft:
maart.

Regio Roelotarendsveen:
april in Nieuwkoop.

Nadere details over data en lokaties in 'Sobat' van december resp. februari.

Reizen

Voor 2001 heeft het bestuur 3 reizen in gedachten en wel: Ieperen (België) in mei; een meerdaagse reis naar Bastogne/Verdun in juni en weer naar de marine in Den Helder in september. Een en ander geheel vrijblijvend. Nadere bijzonderheden hierover zullen we in de nieuwsbrief van november of februari bekend maken.

J.W. de Jong

Limburg

Secr. L.C. Zéguers
Zaanstraat 118
6463 AE Kerkrade
Tel. 045-5454013

Bij het verschijnen van deze 'Sobat' hebben wij de jaarlijkse dodenherdenking bij het Indië-monument in Roermond op 7 september alweer achter de rug.

Ook de veteranenbijeenkomsten in Kerkrade, Echt en in Horst behoren dan weer tot het verleden.

Vooruitkijkend komt dan op dinsdag 24 oktober de bijeenkomst in Oirsbeek, in de Vrie Café, Grachtstraat 5 en als laatste veteranenbijeenkomst in dit jaar op dinsdag 14 november ook nog in Blerick in het Protestants Militair Tehuis (PMT), Venrayseweg 65. Deze veteranenbijeenkomsten beginnen steeds weer om 14.00 uur en eindigen tegen 17.00 uur.

Sobats wij rekenen op Uw komst en breng Uw echtgenote/partner of een of meerdere vrienden mee. Iedereen is welkom.

Met betrekking tot de excursies naar de AWACS-vliegbasis in het Duitse Teveren doen wij bij deze nogmaals een dringend beroep op alle deelne-

mers, voor zover men dat nog niet gedaan heeft, aan te geven op welke van de twee ter beschikking staande dagen men aan de excursie deelneemen wil. Voor de volledigheid noemen wij nog even de data waarop de excursies plaats vinden, t.w. donderdag 23 november en 30 november a.s. Op beide dagen dient men om 13.00 uur op de parkeerplaats (voor de ingang) aanwezig te zijn.

L.C. Zéguers

Zeeland

Secr. J. Kloet
Laan van Barbestein 8
4451 AH Heinkenszand
Tel. 0113-561738

Nieuwe leden sinds Sobat 72

In Memoriam

In gepaste stilte en met grote eerbied brengen wij een laatste Ere-salut aan:

P.G. Huser	Bleiswijk
S. Steensma	Haarlem
Th. Peeters R.V.A. 1-42	Beuningen
M. Hietveld	Noorden
Teunis van Dam	Ridderkerk
Benze v.d. Zee Mar. Brig.	Oude Bildtzijl
Hero Greijdanus 3-9 R.I.	Sneek
J. Kranenburg 2-12 R.V.A	Heeze
C. Attema 5-1 R.I.	Nijmegen
N.A. Bot 2-14 R.I.	Middelburg
A. Gessel 4-5 G.R.P.I.	Waesep
H. Bekendam	Genemuiden
Piet Berends	Haaksbergen
J. Jans 43 Z.M.C.	Groningen
Leendert Honkoop	Krimpen a/d IJssel
Leendert van Haalen	Capelle a/d IJssel
D. van der Velde	Assen
Andries Kramer 4-4 R.I.	Kollum
J. van Houten 5 Garde Jagers	Waalre
L. Zetler K.N.I.L.	Bilthoven
G.J.A. Schutte 5-3 R.I.	Ridderkerk
W. Wouters 5-8 R.I.	Vrouwepolder
A.E.M. Masson	Garichem
J. van Dijk 6-5 R.I.	Pijnacker
A.H. van den Bos	Wamel
H. Tunniessen Verb. Tr.	Veghel
H. de Mol Haz. v. Borsel	Veghel
M. van den Berg 3 MP IV	Geldrop
J. Gietema 1-4 R.I.	Hilversum
Lammert de Vries	Zwaagwesteinde
T. Timmers	Rijnsburg
W. Jacobs 4-3 R.I.	Heeswijk
H. Hamoen	Bodegraven
P. Raijmakers 4-3 R.I.	Uden
E. van Eden 5 R.S.	Ede
I.H.I. Iansen	Rosenburg
A.C. Aarts 413 Bat. inf.	Rosendaal
W.M. Maurling	Zwartsluis
M. van Wanum	Capelle a/d IJssel
J. Hoogwerf	Schiedam
J.H. de Jong	Barendrecht
J.P. Serrarens 3-7 R.I.	Rotterdam
Piet Savendaal 41 Z.M.C.	Montfort
J.H.G. Jhaas 3-11 R.I.	Banholt
H.G. Scholten K.M.	Broel
Siep Soepboer 1e Reg. Verb. Tr.	Hallum
R. Heijenga	Zwijndrecht
M. Bot	Alphen a/d Rijn
C.J. van der Pijl	Aarlanderveen
F.A. van Zalen 3e G. Jagers	Hilversum
Arie G.A. de Goeij AAT	Utrecht
A.M. Exel	Lemelerveld
W.M. Maurling	Zwartsluis
J.C. Louwrier Tandh. Dienst	Hallum
B.G. Dell'Avò	Rotterdam
M.A.J. Stemons-Dilven	Dilven
T.J. de Haan 2-7 R.I. Vernon	B.C. Canada

Naam:	Woonplaats:	Lid:
Putto A.E.	Almere	
Peters A.	Amersfoort	
Kerkhoff W.G.	Amsterdam	
Lijnes H.C.	Amsterdam	
Engelsman-Bos H.A.	Assen	
Land R.E. van 't	Boarn	
Vos R.	Berkel-Enschot	
Molenschot F.J.M.	Berkel-Enschot	
Verbeek O.B.	Blija	
Baelde J.	Brockville Ont.	K6V 4L2
Piersma W.	Burdaard	
Holscher R.E.	Calgary AB	T2N 2X7
Waard J.B.J.	Delgauw	
Wennekendonk P.G.M.	Doetinchem	
Doornik J.J.H.	Dordrecht	
Heet W. van	Eindhoven	
Weinans J.W.	Emmen	
Postma T.	Ferhus Ont.	N1M 3P1
Walle F. de	Ferwerd	
Oostenbrug M.M.	Ferwerd	
Stallinga J.	Franeker	
Heesakkers M.	Gemert	
Nijboer G.	Groningen	
Matenaar P.	Haarlem	
Brouwers H.	Hallum	
Poolman M.	Haren	
Kranenburg-de Niet N.	Heeze	
Sierag J.	Hoek van Holland	
Vlug R.	Hoek van Holland	
Ligt A.A.	Hoogerheide	
Pavert C.A.	Huis ter Heide	
Van der Poel J.H.	Iroquois Ont.	K0E 1K0
Dering J.	Kingston Ont.	K7M 3Z2
Albus J.B.	Leeuwarden	
Terpstra E.	Leeuwarden	
Koreman A.J.C.	Leiden	
Zonneveld M.	Maasdijk	
Braaksma B.	Marrum	
Voorberg M.A.	Newmarket Ont.	L3Y 3E8
Harteveld A.N.	Nieuw Namen	
Huigen H.	Nieuwegeln	
Beek H.L.W. van	Nijmegen	
Os D. van	Nijmegen	
Willems B.	Oisterwijk	
Eede H.J. van	Oldemarkt	
Inmens A.H.M.	Orange N.S.W.	2800
Oldenbeuving J.	Raalte	
Stevens B.	Rosmalen	
Provoost C.A.	Rotterdam	
Zessen van	Rotterdam	
Duij H. van	Rotterdam	
Kruyswijk J.F.	Schiedam	
Poot G.	Sint Annaland	
Berge M.J. van de	Sint Maartensdijk	
Peereboom P.	Soesterberg	
Duyt C.	Spakenburg	
Loo O.G.J. van	Sprang-Capelle	
Boldewijn K.	Staphorst	
Leijting K.	Tilburg	
Nyhuis D.	Vars Ont.	K0A 3H0
Brink E.R. van den	Veendam	
Diepeveen S.	Veenendaal	
Zuldema P.	Velp	
Lange M.	Vianen Nb.	
Kollman L.	Waddinxveen	
Middelbrink J.	Wapserveen	
Schippers J.	Werkendam	
Nagelhout U.	Workum	
Zegers H.	Zeeland Nb.	

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven, U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

Stichting Indië-monument Friesland

Herdenking 2000

De jaarlijkse herdenking van de gesneuvelde militairen uit Friesland in voormalig Nederlands-Indië en/of Nieuw-Guinea in de periode 1945-1962 vond dit jaar plaats op de laatste woensdag van augustus, te weten 10 augustus 2000, dit in afwijking met de data in het verleden die vrijwel altijd op 31 augustus vielen. Ondanks de wijziging van de datum mocht het bestuur dit jaar meer deelnemers verwelkomen dan voorgaande jaren. Naar schatting waren er meer dan 1250 personen in het Rengerspark, waar de bijeenkomst begon om 19.00 uur.

Onder de aanwezigen waren zowel burgerlijke als militaire autoriteiten aanwezig waarvan speciaal genoemd mogen worden de oud-plv. edt van het 'Friesland bataljon' en de ere-leden van VOMI-Friesland de dames M. Kamminga en Z. Rumph. De voorzitter van het bestuur van de Stichting, dhr. H. Boschma, ging in zijn openingstoespraak een vergelijking trekken tussen 'Simmer 2000' en de herdenking van onze gesneuvelde militairen.

Het viel hem op dat de pers niet uitgeschreven raakte over 'Simmer 2000'. Dit zou wel terecht zijn, maar dat er bijna in alle talen wordt gezwogen over de herdenking, waarvoor we hier bijeen zijn, vindt hij geen goede zaak. Nog steeds worden onze sobats doodgezegen. "Het is immers al zo lang geleden. Er zit geen nieuws meer in", zo werd hem meegedeeld.

Toch zijn wij van mening dat over de belevenissen van de militairen net zoveel kan worden geschreven, ja vast en zeker nog wel meer dan over de emigranten is gedaan in het boek 'It Wrede Paradys'. Als men maar wil luisteren zo stelde de voorzitter. Hij deelde voorts mee dat op deze dag, 30 augustus, om 12.00 uur plaatselijke tijd, in opdracht van het Stichtingsbestuur, door de oorlogsgravenstichting op alle graven van de gesneuvelde militairen die wij hier vanavond herdenken, op de erevelden in Indonesië bloemen zijn gelegd en wel als volgt: Ereveld

Menteng Pulo te Jakarta 34 bloemstukken; Ereveld Pandu te Bandung 43 stuks; Ereveld Leuwigadjah te Cimahi 7 stuks; Ereveld Candi te Semarang 24 stuks; Ereveld Kembang Kuning te Soerabaja 29 stuks. Op de begraafplaats te Perwert is op het graf van Hessel Zijlstra door het bestuur, in aanwezigheid van familieleden, een bloemstuk gelegd. Ook zijn op de 5 genoemde erevelden bij de monumenten kransen gelegd voor hen waarvan de graven bij ons niet bekend zijn.

De Commissaris van de Koningin in Fryslân, drs. E.H.T.M. Nijpels sprak de herdenkingsrede uit. Hij memoreerde gebeurtenissen die plaatsvonden voor en na de soevereiniteits-overdracht op 27 december 1949. Daarbij noemde hij in het bijzonder wat het betekende en nog steeds betekent voor hen, die een geliefde verloren in een strijd, die achteraf wel zinloos werd en nog wordt genoemd. Toch is het zinvol om hen te blijven herdenken, die in opdracht van de wettige regering naar het verre Indië werden gezonden. Zij deden daar hun plicht en moesten dat met het hoogste offer, hun leven, betalen. En dat mag nimmer worden vergeten, hoe de publieke opinie ook mag zijn. De declamatie werd ook dit jaar weer verzorgd door Mevr. A.G. Steenstra uit Emmen. Het gedicht droeg als titel 'Ik weet nog goed' met als ondertitel (Overpeinzing van een Indië-Veteraan). Met de inhoud van dit gedicht heeft zij bij veel veteranen weer gevoelige snaren geraakt.

De muzikale omlijsting was ook nu weer in handen van het Friesch Seniorenorkest, onder leiding van hun dirigent dhr. G. Heeringa. De erewacht, bestaande uit oud-militairen Indië-gangers en oud-mariniers, stond wederom onder bevel van Lt. Kol. b.d. J.N. Blom. Na de toespraken en declamatie werden er namens de diverse organisaties 25 kransen en/of bloemstukken gelegd, terwijl de nabestaanden en/of familieleden de gelegenheid kregen

om bloemen aan de voet van het monument te leggen. De herdenking werd besloten met een defilé langs het monument door alle aanwezigen. De erewacht vormde hierbij een erehaag.

Het bestuur ziet met voldoening terug op de naar hun mening stijlvol verlopen herdenking. Gesterkt door de grote belangstelling is het bestuur van mening dat dit werk ook in de toekomst moet worden voortgezet.

J. Hoogsteen (secc.)

De Ambonees (Gedicht)

Met veel overgave zijn ze bekeerd
'Tot het Christelijk geloof'
Gedoopt in heilig water
Met beloften voor nu en later
Zijn ze als 'Christen' huiswaarts
gekeerd.

Ze leefden vredig in vroom geloven
'De kerk zet wel hoe het moest'
Sterven voor koningin en God,
O welk een heerlijk lot
Inclusief de zegen van hierboven.

Nu worden zij vervolgd, vermoord
'Om het Christelijk geloof'
Roep om Gods hulp uit mensen
Het zijn hun laatste wensen
Zal dit gebed ooit worden
verhoord.

Nederland kijkt vroom naar boven
'En berekend steeds zijn kansen'
Ambon's strijd heeft weinig
waarde
Voor Hollands kapitaal op aarde
Dus moeten zij er aan geloven.

Ach, arme Ambonees
In Ambonstad en in Den Haag
Regeert de 'BULLEPEES'

C.G. de Bruin

OORLOGSGRAVENSTICHTING
 BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
 ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Bloemleggingen en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:

Type A: Bloemstukje van orchideetype Douglas/Vanda, hoog model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type K30: Kranseje 30 cm, prijs zonder foto f 15,-, idem met foto f 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Krans met foto f 50,-, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze krans is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranselegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore, Amboen en Korea gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt f 15,- inclusief porto.

U kunt de Oorlogsgravenstichting steunen door begunstiger te worden door een jaarlijkse bijdrage van ten minste f 25,-. Ook kunt u begunstiger voor het leven worden met een bijdrage van ten minste f 500,-. Voor andere schenkingsvormen kunt u contact opnemen met de Oorlogsgravenstichting, afdeling financiën (tel. 070-3131090).

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
 Zeestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
 Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
 Telefoon 070 31 31 080 - Giro 401.000

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning !
 Met meer leden meer kracht !*

fonds
 sociale
 zorg

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van uw auto !

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50	
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50	
V.O.M.I. stickers	f 1,00	
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00	portvrij
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00	
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50	
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00	
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk plastic	f 30,00	
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	f 65,00	
V.O.M.I. button	f 1,50	
V.O.M.I. sluitzegels	f 2,30	

U kunt de artikelen ook bestellen bij de **Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:**

**Leen van Eijk, Pieter Postlaan 14
 1222 LJ Hilversum, Tel./fax 035 - 685 33 73,
 Postgiro 6131844**

**Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15,
 2461 VJ Ter Aar, Tel./fax 0172 - 602452**

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: **Joyce P. Stramrood-van Vark, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160**

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

V.B.